

Upravištv.: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3123, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisl.
78.180, Wlen št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

VSESOKOLSKI ZLET NA VIŠKU

Kljub dežju in plohi je tudi včerašnjemu nastopu, pri katerem je sodelovalo 60.000 telovadcev in telovadk, prisostvovalo nad 140.000 gledalcev in prezident dr. Beneš

Praga, 5. julija. h. Češkoslovaška prestonica je postala te dni mesto z več kot poldrugim milijonom prebivalcev. Dotok Sokolov in Sokolice ter drugih udeležencev vsesokolskega zleta je prekosil vsa pričakovanja in postavil na glavo vse račune. Nad pol milijona ljudi je prišlo te dni v Prago iz vseh krajev republike in iz inozemstva. Število inozemskih gostov cenijo na 50 do 60.000. Najmočnejši po številu med njimi so Jugoslovenci, ki jih je te dni v Prago okrog 11.000. Za njimi pa pridejo Čehoslovaci iz tujih držav, skupno okrog 7.000, od teh 4.000 iz Amerike in 1500 iz Nemčije, predvsem z Dunaja. Menda ni evropske države, iz katere ne bi bilo v Pragi vsaj par tucatov ljudi. Skupine izletnikov so prišle celo iz Palestine, Egipta, Zedinjenih držav, Kanade, Argentine in Brazilije. Angleški izletniki, ki se jih je pripeljalo nad 400, so pripeljali s seboj celo več družb Indijcev.

Prenočevanje in prehrana stotisočev

Človek težko razume, kje so vse te množice nastanjen. Pripadniki sokolstva, bolgarski Junaki, rumunski in francoski gimnasti stanujejo po šolah in vojašnicah. Priredili so za skupna prenočišča tudi vse druge prostore, ki so količjak primerni, tako da je na ta način nastanjenih okrog 110.000 ljudi. V hotelih je 2 do 3krat toliko ljudi, za kolikor imajo normalno prostora. V sobe, ki so običajno določene za enega gosta, so se zgnete te dni cele rodbine. Okrog 60.000 postelj je preskrbel zletni stanovanjski odsek po privatnih stanovanjih. Kje prenočujejo ostali, je uganka. Odločilo je pač dejstvo, da je Praga prestonica Češkoslovaške in da so zato v njej zaposleni in nastanjeni ljudje iz vseh pokrajin države, pa so se udeleženci zleta zatekli k svojcem, znancem in ožjim rojakom.

Prehrana funkcionira dobro. Po izkušnjah na vsesokolskem zletu l. 1932. je prehranbeni odsek zletnega odbora letos preskrbel skupno hrano samo onim društvom in skupinam, ki so to izrecno želele. Večina udeležencev in gostov se zato prehrani po lastnem okusu in volji. Vse gostilne in vsi bifeji so seveda prepolni, a postrežba funkcionira tako dobro, da vendar vsak pride do svojega grizljaja in svojega vrčka piva. S priznanjem je treba poudariti, da cene kljub temu navalu niso nikjer podražene in da je postrežba povsod solidna. Veliko število gostin, zlasti v bližini skupnih prenočišč, je vpeljala še posebne »zletne obede« in »zletne večerje«, ki se določijo za 4 Kč ali v našem denarju za 6 din. Tudi sicer gostilniške cene razen onih za vino niso višje od naših. V mnogogostilnih, povečini razkošno opremljenih in bogato založenih bifejih pa so cene vidno manjše od naših. Telovadci, ki imajo popoldne

nastop, imajo opoldne skupno kosilo na stadionu, kjer je dala vojaška uprava na razpolago par sto vojaških kuhinj. Tako zastran prehrane ni čuti nikakih pritožb.

Predzadnji zletni dan

Danes popoldne so imeli skušnje le oni oddelki, ki so popoldne na novo nastopili. Proste vaje članov in članic so sedaj že tako uvezbane, da skušnje seveda ni več treba. Kljub temu je bilo na stadionu še vedno par desetstot telovadcev in telovadk, ki so vežbali za nov nastop. Med njimi so bili tudi Sokoli iz Amerike, bolgarski Junaki, starejši člani COS in sokolska konjenica. Skušnji je prisostvovalo nad 40.000 ljudi. Obenem so se popoldne nadaljevale tekme COS. Na programu so bili danes med drugimi desetboj članov, plavanje članov in članic in strelske tekme in tek z zaprekami na 3 kilometre.

Strelskih tekem so se kot gostje udeležili tudi Jugoslovenci. Rezultati od tega trenutka še niso znani.

Vse popoldne je bil v mestu velik vrvež. Sto tisoči so se gnetli po ulicah in trgih v notranjih mestnih delih, tako da so mnoga križišča in tesnejše ulice postali neprehodni. Po radiu so morali vedno na novo dajati navodila in opozorjati, kako naj se množice kretno, da se bodo vozili razvozlali. Zelo pogosta so bila tudi poročila, da se je ta in ta izgubil in kam naj ga napotijo. Seveda gre po večini za otroke in stare mame z dežele, ki si same na znajo pomagati.

Ceprav je danes praznik, so vendar vse trgovine odprte. Ker jutri zaradi sprevoda ne bo časa in prilike za nakupovanje, so hoteli vsi danes, saj bodo češkoslovaški Sokoli že jutri zvečer in ponoči odšli, jugoslovenci pa v četrtek. Vse trgovine so polne. Naravno je, da so tudi muzeji in druge slovite praške zbirke, ogromna sokolska razstava, čudovita razstava češkega baroka in ne najmanj mednarodna filatelistična razstava polni obiskovalcev. Kar čudno je, koliko je med Sokoli filatelistov. Sicer pa je razstava zanimiva tudi za laika, saj imajo po zatrevanju listov razstavljene znamke v vrednosti nad 1 milijardo Kč in marsikdo hoče videti košček papirja, ki je vreden mnogo milijonov. Cele procesije so romale k spomeniku osvobodjenja v novi legionarski muzej in v novi mavzolej, ki je namenjen za zadnje počivališče velikih češkoslovaških mož in žena. Po prvotni zamisli bi moral biti prvi pokopan v njem dr. Masaryk, ki pa je v svojem testamentu izrecno določil, da ga morajo pokopati v Lanih in tam tudi pustiti. Zaradi tega pa so Lany postali v teh dneh prava bojišča pot, kamor romajo vsak dan tisoči in tisoči v Pragi zbranega Sokolstva. Tudi Jugoslovenci hodijo v skupinah tja in polagajo vence. Med prvimi je poizšla venec JČ liga Bled - Jesenice - Radovljica.

Priprave za sprevod

V današnjem manifestacijskem sprevodu bo nad 100.000 Sokolov in Sokolice

Glavni dogodek jutrišnjega dne in obenem višek sokolskega zleta bo slavnostni sprevod češkoslovaškega sokolstva in njegovih gostov po Pragi. Po vseh trgih, kjer je kaj prostora, so že danes postavili bolj ali manj improvizirane tribune. Sprevod se bo začel ob 9. dopoldne. Računajo pa s takim navalom gledalcev, da je policija še danes objavila, da bo že ob 6. jutraj ukinitven ves avtomobilski in tramvajski promet po ulicah, koder bo šel sprevod. Udeležencev v sprevodu bo okrog 100.000, vsi v slavnostnih krojih ali narodnih nošah, ker udeležba v civilni obleki ni dovoljena. Šli bodo v 12sterostopih in v dolgih strnjnih kolonah brez presledkov, pa zaradi tega računajo, da bo kljub ogromni množici sprevod končan v treh urah. Sokolstvo se bo zbiralo po župah ob 7. jutraj na trgih in ulicah v Vinohradih. Kakor sprevod naraščaja, se bo tudi članski sprevod vili na Vaclavski trg. po sokolski cesti in nato nadaljeval pot po glavnih ulicah novega in velikega starega mesta do zgodovinske mestne hiše, kjer bo defilirali pred častno tribuno, na to pa bo razhod. Med sprevodom bo opravljalo službo 80 sanitetnih postaj z nad 150. zdravnikov in z nad 1000 sanitejev.

Razhod sokolskih armad

Jutri popoldne takoj po nastopu vojsk Male antante bodo začeli odvažati posebni sokolski vlaki najprej češkoslovaško sokolstvo. Od jutri ob 20. do četrtega ob 12. bo odšlo iz Prage 120 posebnih sokolskih vlakov. S tem bo v glavnem končan odvoz češkoslovaškega sokolstva. Takoj nato se prične odvoz jugoslovenskega sokolstva. Prva se bo odpeljala ob 13.30 beogradska župa, ki je tudi prva prispela v Prago. Nato bo odšlo v četrtek še 8 nadaljnjih jugoslovenskih sokolskih vlakov, med temi tudi oba naraščaja vlaka. V petek bosta odšla zadnja dva vlaka s kmečkimi četami iz niške in vardarske banovine ter iz Hercegovine. Župa Maribor - Celje se odpelje ob 15.20, župa Ljubljana in Kranj pa ob 16.50. Novomeška župa bo odpotovala šele v petek jutraj skupno z Dalmatinci in s Karlovčani. Vsi vlaki se bodo vračali po isti poti, po kateri so prišli v Prago, preko Madžarske in dalje preko Kotoribe odnošno preko Križevcev in Subotice.

Telovadba v dežju

Popoldne je bila tretja in zaključna javna telovadba Sokolstva in bo jutri le še nastop vojsk držav Male antante. Ze vse dopoldne je bilo oblačno, kmalu popoldne pa je začel nalezavati dež. Kljub temu je bil naval k telovadbi tudi danes ogromen in cenijo število gledalcev vnovič na 130.000 do 140.000, tako da je s telovadci vred bilo na zletišču zopet okrog 200.000 ljudi. Na posebnih zanje rezerviranih tribunah so prisostvovali javni telovadbi tudi jugoslovenci in rumunski vojaki. V častni loži je bil danes zopet prezident dr. Beneš v spremstvu ministrskega predsednika dr. Hodže in nekaterih drugih ministrov. Tudi diplomatska loža je bila vnovič polna. Vsem javnim nastopom prisostvujejo zlasti vojaški atašeeji v Pragi akreditiranih poslanikov.

Glavna in najmočnejša točka sta bila tudi danes nastopa češkoslovaških Sokolov in Sokolice s prostimi vajami. Člani so ponovili veličastno telovadno epopejo »Priprave republike«, članice pa so predvajale krasne in učinkovite proste vaje z naslovom »Rajanje«. Nastopilo jih je 30.000 hkrati, članov pa danes 26.000. Kot gostje so nastopili ameriški Sokoli, bolgarski Junaki, in rumunski ter litovski gimnasti. Junaki in Rumuni so izvajali vaje, posnete po svojih narodnih plesih. Spored je zaključila češkoslovaška sokolska konjenica, ki je štela okrog 500 jezdecev.

Vse čas med telovadbo je naletoval dež, od časa do časa pa se je vili prava ploha. Kljub temu in čeprav so se naredile po areni cele luže, se je razvijal spored brez motnje in tudi vsi ljudje so vztrajali do konca. V odmorih med nastopi se je odprlo nad desetstot dežnikov, kar je dalo ogromnemu stadionu zopet docela novo, doslej še neznanico lice. Ob vsakem nastopu so se tribune tresle viharinih ovacij, ki jih je občinstvo prirejalo telovadcem in telovadkam tembolj, v čim večjem dežju je bil njihov nastop. Prav orkansko so bile ovacije Bolgarom in Rumunom, ki so oboji nastopili med dežjem in po vajah še defilirali pred tribunami. Ker je za nastop in odstop tako ogromnih množic telovadcev potrebno, mnogo časa, je spored trajal skoraj polnih 5 ur in se je končati šele v mra-

ku. Publika je vztrajala do konca. Tudi prezident dr. Beneš s svojim spremstvom je ostal na zletišču, dokler niso po končanem sporedu sneli državne zastave.

Naš naraščaj na grobu prezidenta Osvoboditelja

Jugoslovenci sokolski naraščaj, ki je ostal tudi za članskih zletnih dni v Pragi kot gost COS, je ta čas pridno porabil, da čimbolj spozna Prago in njeno okolico. V soboto je naredil z dvema posebnima ladnjama izlet v 17 km oddaljeno Zbraslavo, kjer je bil svečano sprejet. Zbraslavski Sokol je pripel na prapor našega naraščaja krasen trak. Včeraj so bili jugoslovenci naraščajniki in naraščajnice s posebnim vlakom v Lanih, kjer so se poklonili na grobu prezidenta dr. Masaryka ter si ogledali sloviti park v Lanih in Masarykov dvorec. Tudi v Lanih so bili navdušeno sprejeti. Tamošnji Sokol je poklonil naraščaju ljubljanske sokolske župe lepo novo zastavo. Vrnili so se v Prago zvečer zopet s posebnim vlakom.

Pivkova družina v Pragi

Sokol Maribor I., ki ga je ustanovil in mu bil do svoje prerane smrti starosta nepozabni dr. Ljudevit Pivko, je v velikem številu prihitel na sokolski zlet v Prago. Prišlo je 138 njegovih pripadnikov. Hoteli so se s tem še posebej oddolžiti veliki ideji slovanske vzajemnosti, ki je za njo živel pokojni dr. Pivko. Društvo je prineslo s seboj v Prago dve sliki pokojnega dr. Pivke. Prvo je včeraj poklonilo COS. Izročilo jo je v prisrčni intimni svečanosti v Tyrševem domu v roke podstaroste COS dr. Truhlaša. Sliki je izročil brat Stanislav Sosić v navzočnosti načelnice Sokola Maribor I. sestre Cvete Pivkove, hčerke pokojnega dr. Pivke, poleg starešine dr. Goriška in drugih članov društva. Drugo sliko so smoti v Urbanovi dvorani izročili češkoslovaški legionarski organizaciji. Navzočih je bilo večje število mariborskih Sokolov in večje število češkoslovaških legionarjev, zlasti onih, ki so se skupno s Pivkom borili v vojni. Tudi ta svečanost je potekla nadvse lepo.

Odhod naših poslancev in senatorjev v Prago

Beograd, 5. julija. p. Snoti je odpotovala v Prago delegacija našega narodnega predstavništva pod vodstvom podpredsednika narodne skupščine Franje Markića. Prisostvovala bo poslednjim sokolskim svečanostim na praškem zletu, hkratu pa bo vrnila obisk češkoslovaškimi parlamentarcom, ki so bili lani pri nas. Delegacija šteje 30 narodnih poslancev in senatorjev. V Pragi in na Češkoslovaškem bo ostala 6 dni.

Avdiencie pri dr. Benešu

Praga, 5. julija. h. Prezident republike dr. Beneš je sprejel danes v posebni avdienci francoskega ministra za telesno vzgojo M. Rucarda ter člana angleške zbornice sira Aleksandra Roggersa in sira Patricia Hannona, ki so kot tofični delegatje prišli na vsesokolski zlet.

Nova japonska ofenziva

Sanghaj, 5. jul. AA. Japonske čete so včeraj okrog 5. popoldne s pomočjo svoje mornarice zasedle mesto Hukov, na ustju jezera Pojang. S to zasedbo so si Japonci zagotovili odprto pot po kopnem in morju do Nancangu. Sporedno nastopajo tudi japonske čete vzdolž reke Jangce proti Hankovu. Kakor pričakujejo vojaški krogi, bo v kratkem padel tudi Nancang, odkoder bodo mogli Japonci nadaljevati prodirane po poti Čangši. O operacijah, ki imajo za cilj zavzetje mesta Hankova, se doznava: Japonski oddelki za odstranjevanje min so uničili vse mine, ki so jih Kitajci postavili v 256 lagunah. Ti oddelki so prišli do velikega nasipa pri Matangu, ki je bil raztrg 11. junija. S tem so te čete omogočile plovo tudi večjim ladjam po Jangceju. Japonci mislijo, da so s tem preprečili unik kitajskim četam, ki so na severnem bregu Jangceja v bližini Taina.

Hankov, 5. julija. o. Kitajska vojna poročila trdijo, da gre samo za manjše spopade z japonsko vojsko, ki se je v raznih predelih izkrcala s transportnih ladij, priznavajo pa, da je japonsko vojaštvo povnovno osvojilo mesto Njangmav, ki je že večkrat menjalo gospodarja. Na obeh straneh so imeli mnogo žrtev. Med tem se japonska ofenziva nadaljuje z vso silo tako na kopnem kakor na Jangceju. Položaj pri Matangu je po zgraditvi jezov ostal neizpremenjen. Do popoldneva se japonskim vojnim ladjam ni posrelo porušiti jezov, ker so jih kitajska letala neprestano napadala. Na meročajnem mestu potrjujejo, da so kitajska letala potopila veliko japonsko matično ladjo za letala in dva rušila nedaleč od Hsiangkava, kjer je nad 50 japonskih vojnih ladij. O potoku včerajšnje velike letalske bitke pred Nancangom poročajo Japonci, da jim je uspel najbolj posrečen napad, odkar traja vojna. Trdijo, da so v zraku kakor tudi na letališčih v Nancangu uničili 55 kitajskih bombnikov.

Belgijski kralj v Savojskih Alpah

Pariz, 5. julija. h. Belgijski kralj Leopold se mudi v strogem incognito kot turist v Savojskih Alpah,

Velika nacionalna manifestacija v Prištini

Po službenem poročilu agencije Avale je bilo navzočih 20.000 ljudi

Priština, 5. jul. AA. Ko je ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović s svojim spremstvom potoval skozi Kačanik, ga je prebivalstvo nadvse navdušeno sprejelo. Pod slavalokom je predsednika vlade in njegovo spremstvo pozdravil narodni posl. Zemel beg Stracimir in za njim vsi predsedniki občin iz kačanškega sreza in drugi ugledni meščani. Nekoliko dekle je izročilo predsedniku vlade krasne šopke cvetja, med njimi tudi lepa in majhna Leposlava Mitrović, ki šteje komaj 2 leti. Predsednik vlade je dekletu podal roko, kar je pri prisotnih izvalo posebno veselje. Takoj po sprejemu je predsednik nadaljeval pot proti Prištini. Povsod so bili njemu na čast prirejeni navdušeni sprejemi. V Uroševu, ga je pozdravil predsednik občine Slavković. Pri sprejemu so bili navzoči tudi senator Ogrin Joksimović, narodna posl. Branko Todorović in Dušan Perović, podpredsednik skopske občine Marković, predsednik omladine JRZ iz Uroševca Dušan Banović, predstavnik raznih društev in korporacij, celoten občinski odbor Uroševca in predsedniki vseh občin v nerodinskem srezu. V svojem pozdravnem govoru je predsednik uroševske občine Lazar Slavković poudaril, da si je privrkal v zgodovini naše države zgodilo, da je predsednik vlade obiskal te kraje. Po kratkem odmoru se je predsednik vlade dr. Stojadinović odpeljal v Prištino. Pred občinsko palačo so predsednika vlade in njegovo spremstvo pričakali in pozdravili poveljniki orožništva general Jovan Naumović, zastopnik poveljnika divizije iz Prištine, divizijski general Čegomir Kopačić, predsednik omladine JRZ v Prištini Jakša Savelić in druge ugledne osebnosti.

Po pozdravi se je predsednik odpeljal na prištinsko periferijo, kjer so ga čakali oddelki konjenice z zastavami, ter pozdravili visokega gosta z dolgotrajnim vzklikanjem. Nekoliko naprej so bili razvrščeni kolesarji, ki so imeli svoja kolesa okrašana z državnimi zastavicami. Od predmeta pa do središča Prištine je bila zbrana ogromna množica ljudstva, ki je navdušeno vzklikala dr. Stojadinoviću in ostalim ministrom. Tega veličastnega sprejema se je udeležila do 20.000 ljudi. Poleg prebivalstva iz Prištine so bili navzočni tudi zastopniki iz 20 okoliških občin, tako pa je dosti tudi takih, ki so peš prišli v Prištino nad 50 km daleč, da pozdravijo predsednika vlade. Vse mesto je bilo svečano okrašeno, vse v slavalokih in preprohah. Vsaka hiša od najlepše pa do najskromnejše kolibe je bila okrašena. Prebivalstvo je hotelo na ta način pokazati svojo veliko ljubezen do dr. Stojadinovića, ki je kot predsednik vlade prvi obiskal ta znameniti zgodovinski kraj. Na glavnem trgu ob lepem zelenem slavaloku, okrašenem z državnimi zastavami je sprejel dr. Stojadinovića prištinski župan Pajević, poleg njega pa poslanec Milan Glavinčić, ki pri današnjih svečanostih v Prištini zastopa narodno skupščino, senatorja Andrej Kujundžić in Ugrin Joksimović, poslanci Serif Bodja, Mustafa Gurgutović, Zivkov Popović, Caslav Nikitović, Radičević, Bečir Seljčević, predsednik osrednjega tiskovnega urada Boško Bogdanović, ravnatelj agencije Avale Milan Stojadinović-Jovanović, bivši pomočnik knetiškega ministra Miloš Sretenović, ravnatelj prištinske gimnazije Djordje Konstantinović, ves upravni in nadzorni odbor zveze kreditnih zadrug za Južno Srbijo, nato 12 zastopstev iz raznih okrajev, predstavniki vseh humanih, prosvetnih, kulturnih in drugih društev, ter mnogo številne ostale osebnosti. Okoli slavaloka in po bližnjih ulicah je bilo zbrano toliko ljudstva, da so reditelji z največjo težavo vzdrževali red.

Ko se je pripeljal predsednik vlade, je zbrana množica začela navdušeno vzklikati. Reditelji niso bili več gospodarji položaja. Okoli avtomobila predsednika vlade in ostalih avtomobilov, v katerih se je vozilo njegovo spremstvo, se je gnetla velikanška množica ljudstva, ter vzklikala dr. Stojadinoviću in Jugoslaviji. Ministrski predsednik je zatem izstopil iz avtomobila, kar je dalo povod za še bolj viharne ovacije. Predsednik prištinske občine je pozdravil dr. Stojadinovića ter v svojem govoru naglašal, da prebivalstvo ne samo s Kosovega pač pa tudi iz Metohije smatra ta dan za nadvse pomemben, kajti dr. Stojadinović je od osvoboditve Kosovega leta 1912. pa od danes prvi aktivni predsednik vlade, ki je uradno obiskal Prištino in Kosovo. Zatem je naglasil, da je ta obisk istočasno tudi dokaz kako o predsedniku vlade ti kraji pri sreč. Poudaril je tudi, da bo ta dan velikega slavlja ostal nepozaben v dušah vsega prebivalstva iz Prištine in Kosovega brez razliki vere, ker je ljudstvo prepričano, da ga čaka za slavno preteklostjo tudi sijajna bodočnost.

Po pozdravi z navzočnimi predstavniki oblasti in drugimi uglednimi osebnostmi, je odšel predsednik vlade s svojim spremstvom do kraja, kjer bo zgrajena nova gimnazija. Za to veličastno zgradbo je že položen temeljni kamen. Pred njo se vzdiguje veličastna tribuna, na kateri so bili za časa poizvoite temeljnega kamna predsednik vlade in ostali ministri. Pred samo blagoslovitvijo je prišel na častno tribuno zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II. divizijski general Radivoj Zlatanović, nakar se je takoj začela svečanost, ki jo je opravil arhijerejski namestnik Arton Popović ož asistenci mnogostevine duhovščine. Pri tem je sodelovalo tudi pevsko društvo Branko. Po slovesnosti je imel prva Popović zelo lep in vzpodbuden govor, v katerem je poudaril, da se mora tamkajšnje ljudstvo zahvaliti edino le vladi dr. Stojadinovića, da to dobilo novo gimnazijo. V svojem nadaljnjem govoru je naglašal kako potrebno je tudi gospodarsko povzdigniti ljudstvo na Kosovem, ker

časni suženstva niso bili nikjer tako težki, kakor ravno tu. Govorim kot duhovnik s Kosovega, kjer živim in delam že nad 40 let. Po osvobojenju na Kosovem je bilo zgrajenih že veliko število šol, v katerih se otroci uče, kako je treba ljubiti kralja, domovino in svoj narod. Sezidanih je bilo tudi veliko število cerkva, po katerih v znak hvalečnosti molijo naše ljudstvo za dolgo življenje mladega kralja in za srečo ter napredek naše Jugoslavije. Gospod predsednik in ministri! To kar sem povedal, je malo za Kosovo. Danes so blagoslovljeni temelji tega bodočega hrama prosvete, odkoder se bo razširjal duh prosvete za srečo našega mladega kralja Petra II., našega naroda in naše mile kraljevine.

Nepregledne množice ljudstve z velikanskim navdušenjem pozdravile zadnje besede prote Popovića, ter vzklikale Nj. Vel. kralju, knezu namestniku Pavlu, kraljevske-mu domu, Jugoslaviji, kr. vladi in predsedniku dr. Stojadinoviću.

Ko se je navdušenje nekoliko poglobilo, je spregovoril prosvetni minister Dimitrij Magarašević, ki je dejal: Ko posvečujemo temelje nove zgradbe prištinske gimnazije, želimo predvsem, da bi ta novi narodni svetovni hram častno služil vzgoji in pouku novega naraščaja. V tem zgodovinskem in tudi danes pomembnem kraju (Živel!) Ni to samo naključje, da se to delo, ki je bilo zamišljeno in začeto pred 16 leti, končava ravno te dni in da danes prisostvujemo svečanemu dejanju posvetitve temeljev nove prištinske gimnazije. Ni samo naključje, da se ta lepa zamisel, stvarna potreba in topla želja staršev, prosvetnih delavcev in vsega prištinskega in okoliškega prebivalstva uresničuje navzočnosti predsednika kr. vlade in ob tako velikem sodelovanju tukajšnjega prebivalstva, ki živi v nam tako milem delu naše domovine (Živel!) Triletnica konstruktivne delavnosti kr. vlade pod vodstvom predsednika dr. Stojadinovića (dolgotrajno vzklikanje Živel dr. Stojadinović!) je vzpodbudila vso našo državo k novemu življenju in k novim podvigom. Stvariteljsko delo našega naroda, naj se poveča s konstruktivnim delom kr. vlade in ostalih naših državnih oblasti in naj to skupno sodelovanje izboljša naše socialne, kulturno in nacionalno življenje. Te nove zgradbe so dokaz združenega sodelovanja. Obenem pa je jasna slika, kako se kulturni problemi lahko in uspešno, skoro sami po sebi rešujejo, če je gospodarska podlaga narodnega življenja konsolidirana in načrtno zgrajena. Tako se bo tudi v tej novi gimnaziji, ki bo dobila svojo moderen evropski material in obliko, razvijalo novo delo pri učiteljih in mladini. Tej mladini pripravljamo s tem delo najboljšo pogojo za njen pouk, in smo prepričani, da bo ona, ko pade uroda naroda in države v njene roke, vračala te narodne žrtve častno in pošteno z ljubeznijo in udanostjo svojemu kralju, narodu in svoji domovini. (Živel kralj! Živela Jugoslavija!)

Gvor ministra Magaraševića poebno konec, so navzočni sprejeli z dolgotrajnimi vzklikmi in navdušenim pritrjevanjem. Klicali so Živel kralj! Živel knez namestnik Pavle! Živela Jugoslavija! Živela kr. vlada!

Zatem je bil, prebrano posvetilo, ki bo vzidano v temelje nove gimnazije. Predsednik vlade dr. Stojadinović in ministri Magarašević sta v spremstvu bana vardarske banovine Marka Novakovića odšla k temelju zgradbe ter simbolično položila temeljni kamen. S tem je bila svečanost končana.

Ko se je pojavil predsednik vlade na stopnicah, ki vodijo k temeljem zgradbe, so se ponovili navdušeni vzkliki kr. vladi in njemu. Dr. Stojadinović je takoj nato s svojim spremstvom peš odšel skozi gost špalir ljudstva, ki se je na gosto zbrala po hodnikih prištinskih ulic, ter krenil v častniški dom, kjer je bilo prirejeno kosilo za visoke goste. Na osilu v častniškem domu so bili poleg predsednika vlade tudi vsi ostali ugledni gostje, ki so se udeležili današnje svečanosti v Prištini. Za časa banke, ta je bilo izgovorjenih nekaj zdravic. Prvi je spregovoril prištinski župan Mahan Pejo-
vić, zatem poslanec Milan Glavinčić, nato pa ravnatelj gimnazije, ki je v svojem govoru poudaril pomen graditve nove gimnazije. Govorili so še predstavniki trgoveškega združenja: Trajko Jamčević, Nikola Vujačić, v imenu JRZ pa Jakša Salejić. Po teh govorih je vstal tudi predsednik vlade dr. Stojadinović ter izrekel priščno zdravico, ki so jo navzočni z največjo pozornostjo poslušali in ves čas prekinjali z navdušenim vzklikanjem predsedniku vlade. Dr. Stojadinović se je najprej zahvalil za prisrčen sprejem, nato pa poudaril, da je bilo dozdaj Kosovo znano le v vojaškem oziru in da je treba odselej delati tudi na to, da se tudi gospodarsko, prosvetno, kulturno in ekonomsko dvigne, da bodo vojaške zmage popolne.

Po kosilu je predsednik vlade z ostalimi ministri in spremstvom obiskal domačo šolo, nato pa odšel do kapelice na grobu Sultana Murata, odkoder se je podal v Gračnico.

Henlein bo odpotoval v London

London, 5. jul. o. »Daily Mail« poroča, da ima Henlein v kratkem priti v London. Češkoslovaška vlada bo ob koncu tedna izročila vodstvu stranke sudetskij Nemcev načrt narodnostnega statuta, takoj nato pa bo Henlein odpotoval v London.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Čsl. minister msgr. Šramek o Sokolstvu

Praga, 4. julija. h. Vse českoslovaško časopisje je še vedno posvečeno sokolskemu zletu. Z velikim zadoščenjem in z velikim ponosom pišejo o uspehu prvih dveh glavnih zletnih dni, ki sta vnovič pokazala vsem svetu moč in življenjsko silo českoslovaškega naroda. Posebno značilni so komentarji listov, ki so idejno usmerjeni v drugem pravcu, kakor Sokolstvo. Vtis sokolskega zleta je tako velik, da tudi ti listi pišejo o njem in o Sokolstvu z največjimi simpatijami in z vsem priznanjem. Med drugimi prinaša v današnji številki glasilo česke ljudske stranke, katere predsednik je minister msgr. dr. Šramek, dolg uvodnik z naslovom: Vsesokolski zlet. Msgr. dr. Šramek je obenem predsednik českoslovaškega Orla in se je v tem svojstvu udeležil tudi tabora Zveze fantovskih odsekov v Ljubljani. Po povratku v Prago je osebnostno prisostvoval v vladni loži velikemu telovadnemu nastopu Sokolov in Sokolic na prvi zletni dan. V današnji številki pa piše njegovo glasilo med drugim: Letošnjemu X. vsesokolskemu zletu želim mnogo sreče in uspeha vsak Čeh. kateremu koli idejdemu ali političnemu taborniku pripada. Saj nam je zlasti letos vsem ležeče na tem, da pred svetom manifestiramo moč in trdnost svoje obrambne volje, katere najstarejši in najmočnejši izraz

v naši novejši zgodovini je naš Sokolstvo. Verujem, da bi morda iz enakih razlogov s simpatijami sprejeli tudi zlet Orlav, če bi se vršil letos. Danes je dolžnost nas vseh, Sokolov in drugih, da ne izpustimo prav nobene priložnosti, s katero lahko služimo narodu in državi. Da je sokolski zlet eminentna taka priložnost, priznava vsakdo od nas. So med nami ljudje, ki so mnenja, da je najbolje, združiti vse naše nacionalne telovadne organizacije (Sokol, Orel, delavske telovadne enote), vendar pa bi taka zahteva danes pomenila nerazumevanje principov in razvoja teh organizacij. Res bi bilo to idealno, zaenkrat pa smatram tudi jaz, da ni izvedljivo. Je pa tudi nepotrebno, saj vsak dela na svojem področju, saj vsi tekmujejo med seboj z dobrimi idejami in dejanji in imamo koncem koncev vsi en cilj: združiti narod s telesno vzgojo in s pripravo za obrambo. V demokraciji je svobodna konkurenca idej in težnja nekaj naravnega in je morda ravno zato naša telesna vzgoja na tako visoki stopnji, da imamo tri močne telovadne organizacije, ki se merijo v plemeniti tekmi. Vsi moramo le iskreno želiti, da bi ostalo trajno sedenje prijateljstvo in medsebojno spoštovanje vseh treh telovadnih organizacij.

Dan slave sokolske vojske

Praga, 4. julija. Nedelja, prvi glavni zletni dan. Po sobotnem življenju se je Praga zbudila bela, očistična in pomirna. V ranem jutru je nebo še zavešeno s sivimi oblaki, vendar je vremenska napoved ugodna. Sola, kjer smo nastanjeni, ima popoln videz vojašnice. Klopi, ki so jih še nedavno drsali dijački, so znežene na hodnik, ob njih je zložena gora kovčgov, učilnice pa so tesno pokrite s slamnjakami, na katerih mirno spi sokolska vojska. Ob 4. jutraj zabrni zvonec, težko je vstajati, kajti vse noči so nekam prekratke, toda prednjaki so neizprosni. Kmalu je vse na pohodu k umivalnikom. Premogni se hitro spomni vojaške discipline, ki mu je že davno prešla v kosti. Po umivanju zaropota škodolice, vmes pa udarilo troblje dragonskega es-adrama. Ki hiti navsezgodaj nekam na vaje. Topot na ulici, topot po stopnicah in že je nekaj naših postrojnih, da pozdravijo konjenico bratske čsl. vojske. Prav do jezdecov teče visok, črn in zagorel dalmatinski Sokol in jih navdušeno pozdravlja: »Naše srce je vaše, vi ste naši.« Veselo odzdravljajo draginci in so v trenutku mimo.

Dopolnite je posvečeno pietetnemu spominu umrlih sokolskih delavcev. Sestavile so se številne čete Českoslovakov, Jugoslovencov, Bolgarov in Rumunov, ki so odhitele na pokopališče na Olšane, pred spomenik neznanega vojaka, v kolumbarij Tyrševskega doma, v Lane na grob T. G. Masaryka in na razne kraje, kjer počivajo živim dragi pokojniki. Znatno del odide v mesto, večji del pa naravnost na telovadišče, kjer vlada že od ranega jutra živahno vrvenje. V vodstvu si manejo roke: natli so odpravili prah, poživilji zelenje, oprali zaprašena drevesa in travnike, celo venci in drugo okrasje iz svežih vej si je opomoglo, da bo vzdržalo še tri dni. Zdravstveni odsek je naravnost sijajne volje: hladno vreme, rahlo zastrt sonce je najboljše jamstvo za dobro zdravje desetstosečev, ki bodo nastopili danes. Vreme je kakor naročeno.

Skušnje so v polnem teku in časi niso dostopne vsem, se na tribunah polagoma nabere do 80.000 gledalcev — Sokolov. Vse telovadišče je treba za popoldne izprazniti, da bodo imele priložnost množice plačujočih, ki že v trumah prihajajo iz mesta in se v ogromnih rojih nabirajo pred vhodi. Za nas je ta odmor prijeten, saj je to čas sokolsko-vojaškega obeda. V dvajsetih kuhinjah telovadišča v nedeljo ni takega navala kakor druge dni, vendar od znamenitega golaža ni ostalo niti za žlico. Mi Jugoslovenci, ki vemo, kaj se spodobi in smo hvaležni ljudje, smo takoj poslali odposlanstvo k predsedniku prehranjevalnega odbora bratu Pipi, da ga zahvalimo za preokusni obed. Do brata višjega nadkuharja sicer nismo prodrli, ker so nas že prve instance zavrnile z dobrodušnim širokim českim smehom, zvedeli pa smo pri tem le nekaj zanimivih števil: obedov je bilo 18.000, za junaški golaž pa so porabili 32 stotov govedine, 140 kg masti, 4 stote moke, 2,5 stota zelenjave, v juho so zasuli 2,5 stota riža. K temu je bilo razdeljenih 48.000 žemljic. Po tem pošilnjo so odposlanstvo milostno odpustili, zatrjujoč, da nimajo pa nimajo več golaža. V raztresenosti je namreč naše odposlanstvo vzelo s seboj žlice in škodolice, pa se je brat Pipa zbal.

Medtem pa je po ozračju neprestano bobnel hrup prihajajočih množic. Sum je postajal vse silnejši in morda ni daleč zaostajal za tistim hrupom, ki ga je delala na pohodih husitska vojska, da je sovragom ledenela kri po žilah in so se ozirali, kje je kaj prostora, kamor bi se dalo poženiti pred husit-kim cepcem. Pogled na tribune je nenoporno lep, niso sicer oblite s solncem, kakor druge kratki, toda pestrost nad tem prav nič ne trpi. Strel iz topa, na-

znanjajoč začetek, za trenutek pomiri radostni šum na tribunah, toda le za toliko časa, da se podesetori, ki je izpuščena sila na jata golobov, ki so ponesli vest o otvoritvi v vse konce države.

Središče pozornosti so bile večer skupne proste vaje članic in članov. Članov je nastopilo 26.000, kakor še nikoli, članice pa je moglo radi tehnike njihovih vežb na telovadišče le 16.500. Nastop in izvedba prekrasnih vaj sta prekosila vsako pričakovanje. Problem nastopa tako silnih množic je bil odlično rešen. Kolona devetdesetostopov se je v sredi razcepila in napolnila desno in levo stran telovadišča, nakar so močnimi šestdesetostopi zavzeli prazno sredino. Kako veličasten je bil ta nastop, se res ne da popisati, v skladu z njim je samo grom odobravanja, ki je pri tem napolnil ozračje. Ta nastop je bil vrhunsko delo in težko da bi mu bila kos kak druga organizacija razen Sokola. Vaje so bile izvajane s točnostjo in z odličnim kriterijem. Se kdor je viden množestven sokolskih nastopov, je ostal kakor vkopan v globokem računanju, zato ni nikakršno čudo, da tribuna z odličnimi tujimi gosti kar ni mogla razumeti, da-li je kaj takega sploh mogoče.

Na la dan sokolske slave so Jugoslovenci dvakrat obrnili pozornost stotisočih gledalcev na svojo ponosno zastavo. Prvič, ko je skupina našega Sokola prikoračila v strumnih strnjenih vrstah na telovadišče, da je izročila kip kralja Ujedinitelja — dar čsl. Sokolu in sprejela od njih enak bronast kip predsednika Osvoboditelja. Po nagovoru in odgovoru br. Gangla in dr. Bukovskega, je naša skupina obšla predsedniško tribuno, na kateri je naš Sokole vse stoji pozdravilo. Vstale so tudi ostale tribune in izbruhnile v tako gromoglasne ovacije, kakršnih svet še ni slišal.

Tri minute nato so nastopile čsl. članice s svojimi prelepnimi vajami. Nastop, izveden vaj in odhod teh 17.000 telovadk je nekaj izredno dovršenega. Dve sto tisoč ljudi je v taktu z gromom navdušenosti ploskalo odhajajočim Sokolcem.

Nastop naših se je začel ob 16.50. Skozi odprte vhode se je začela vlivati široka modro-belo-rdeča reka. Nastop se je izvršil v šestnajstostopih, obrobjenih z rdečimi sokolskimi srajcami. Na sredi telovadišča se struja razdeli in tvori rdečebelasto zastavo, koraka proti glavni tribuni. Drugi del struje tvorijo člani v telovadni obleki, tretji pa članice v belih bluzah z rdečimi robci. Pred vsemi pa koraka častna četa s praporom, ki se ustavi pred ložo predsednika dr. Beneša. Tribune grme od klincev: Ziveli Jugoslovenci! Vaja je bila izvajana z izredno točnostjo in lahkoto, tako da gledalci ne nehajo ploskati in pozdravljati. Končni obhod, ko se v odhodu 2200 telovadcev pomika mimo lože predsednika republike, je zopet povod za nov vihar navdušenja. Prapor se skloni, sablje spremstva se zablisajo, iz dve sto tisoč grl pa z elementarno silo privre na dan stara in slavna prisega: Zvestoba za zvestobo! Sto tisoč belih robcev migota v zraku, gledalce spreletava zona navdušenja. Soglasno mnenje je, da so jugoslovenske vežbe, ki jih je sestavil br. Kovač, med najlepšimi, kar jih je bilo kdaj videti.

Po nastopu 5000 izbranih članic, ki mu poznavalci dajejo najodličnejšo oceno, so se naši Sokoli vrnili na tribune, ravno pravi čas, da so se lahko prisostvovali najmočnejšemu prizoru tega velikega dne: prisegi republiki. Strumni nastop 30.000 članov, dovršeno izvajanje, na koncu pa moška izjava te silne vojske v močnem koralu: Tu smo mi gospodari! V tem trenutku človek razume, zakaj so se pred husitskimi kralji sovražne vojske spuščale v divji beg.

Tako se je končal prvi veliki zletni dan.

A. Z.

Beleške

V »Slovenčevem« opoldanskem privesku čitamo o velikem vsesokolskem zletu v Pragi, o katerem pišejo dolga poročila vsi svetovni listi, sledečo vest: »Trije oddelki naše vojske so večer dopotovali v Prago na tamonjske slavnosti. Češke vojaške oblasti in ljudstvo so naši vojski priredili lep sprejem. Večeraj je prišlo v Prago tudi zastopstvo rumunske vojske.«

Pri tem pa so bili gospodje v Kopitarjevi ulici še dovolj drzni, da so napadli »Jutro« in ostale naše nacionalne liste, češ, da so skoraj zamočali mladinski tabor v Ljubljani, akoravno so o vseh prireditvah objektivno poročali.

Ta način poročanja o mogočini in triumfalni prireditvi bratskih českoslovaških Sokolov je tem bolj značilen, če se pomisli, da prisostvuje vsem nastopom na sokolskem telovadišču ne samo deputacija českoslovaških Orlav, nego tudi sam zastopnik Vatikana.

Malo korekture

Do sedaj smo čitali v listih Kopitarjeve ulice, da je bilo v sprejedu slovenskih fantov na praznik sv. Petra in Pavla okoli 15.000 ljudi. Mi smo k tem številkam molčali, ker so okroglo odgovarjale remlci in smo tistih tisoč in pol več naštetih ljudi pripisali navdušenju števec. Sedaj, ko je poteklo teden dni od mladinskega tabora, pa mislijo gospodje, da lahko navijajo številke sodelujočih in povorki po mili volji navzgor. Tako zatrjuje večerajšnji »Slovenski dom« kaj bahato, »da pri nas v Jugoslaviji do sedaj takega sprejeda še ni bilo nikjer. Preko 20.000 ljudi je v šestdesetostopih korakalo po ljubljanskih ulicah. 20.000 ljudi — to so naše zelo skrbno in objektivno preračunane številke.« Ako so gospodje tako sigurni v te svoje številke, potem naj povedo, koliko so našli v sprejedu kolezarjev, gobenikov, konjenikov, Francozov, zastav, čeških Orlav in Orlie, slovenskih fantov v kroju in civilu itd. Ko bodo svoje točne številke objavili, bomo objavili tudi mi naše, ki se čudovito strinjajo z uradnimi, ki so gospodi v Kopitarjevi ulici vsak trenutek dostopne.

Sokoli nositelji jugoslovenskega edinstva

V splitskem glasilu JRZ »Državi«, ki ga izdaja predsednik banovinskega odbora JRZ in minister brez portfelja dr. Niko Novaković, čitamo opis odhoda dalmatinskih Sokolov na »X. vsesokolski zlet, te največje manifestacije vsesokolske misli. Na zletu sodelujejo Jugoslovenci v rekordnem številu. Okoli 10.000 jugoslovenskih Sokolov in Sokolic manifestira v bratski državi za svobodo, bratstvo in zvestobo za zvestobo. Ob odhodu dalmatinskih Sokolov so se razvile v Splitu veličastne manifestacije. Klicale se je kralju in Jugoslaviji. Ogromna množica je spremila naše Sokole te resnične nosilce jugoslovenskega edinstva.«

Škof posvetil zastave HSS

V nedeljo je bil v Šibeniku zbor HSS, na katerem so govorili številni na dr. Mačkovi listi izvoljeni narodni poslanci. Glavni govornik je bil inž. Avgust Košutić, ki je obširno govoril o ciljih in zahtevah hrvatske politike. Najbolj svečani del proslave je bila blagoslovitev zastav šibeniških organizacij Hrvatske seljaške stranke. Zastave je blagoslovil sam šibeniški škof dr. Jerolim Mileta. V zvezi s to blagoslovitvijo piše »Hrvatski dnevnik«, da ni »hrvatski narod nikoli zanemarljivo svojo katoliško vero in cerkev, ki v njegovem življenju ni bila nikoli zapostavljena na drugo, ali sporedno mesto. Hrvatski narod se zaveda zgodovinske naloge, ki jo je izbral v njegovem razvoju in napredku katoliške cerkve. Za posamezne cerkvene ljudi pa ostaja samo eno politično vprašanje, kako najti pot do evropejskega naroda in kje jim je mesto v njem. Hrvatska duhovščina je lahko srečna, da živi med tako prosvitljenim narodom, kakor je hrvatski. Najti mora samo pravo mesto v njegovem izživetju ter po svojih močeh tako najboljšo pripomoč k zmagi pravice in svobode.«

Storija o praznih kasah

»Orač«, glasilo »Kmečke zveze«, podelske organizacije JRZ, razpravlja o težavah, ki jih ima organizacija s plačevanjem članarine. List pravi, da je šlo organiziranje podružnic »Kmečke zveze« lepo napreje. »Vsak dan se je prijavilo nekaj sto novih članov in ustanovilo nekaj organizacij, ki so kar tekmovala med seboj, katera bi imela več članov. Toda to navdušenje ni bilo dolgo. Ko se je pričelo pobiranje članarine, je bilo pri večini članov organiziranja konec. Vsi mogoči ugovori in izgovori so se vrstili in marsikdo je rajši izstopil, ko je bilo treba šteti nekaj dinarjev, dasi jih je dvakrat toliko nekaj trenutkov pozneje zapl. Za organizacijo ni, za tožbe je pa vedno dovolj denarja.« Kolikor mi poznamo radodarnost pristavev v nasprotnem taboru, kar verujemo »Oraču«, da ima »Kmečka zveza«, kakor vse ostale nje sorodne organizacije, hude križe in težave. Požrtvovalnost med njihovim članstvom ni ravno doma. Za dokaz naj omenimo samo zbiranje prispevkov za »Slovensko Stražo« in še mnoge druge institucije. Kljub temu pa jim, kolikor jih mi poznamo, denarja ne bo še kmalu zmanjkalo. Zato bodo poskrbeli že drugi činitelji, ki znajo iz raznih virov bogato nadoknaditi to, kar niso odrahtali njihovi člani.

Kongres akademskih organizacij JRZ

V nedeljo je bil pod predsedništvom bivšega ministra Djure Jankovića v Beogradu kongres akademskih organizacij JRZ. Na kongresu je podal obširno poročilo o aktivnosti akademikov JRZ na ljubljanski univerzi tudi gospod Stanko Kocipec. Med navdušenim pritrjevanjem ostalih delegatov je v vnesenih besedah poročal, kako se bori v Ljubljani »Slovenski jug«, klub JRZ akademikov, za jugoslovensko idejo ter velika načela narodnega in državnega edinstva. Pri volitvah glavnega odbora akademskih organizacij JRZ »Slovenski

S profesorskega kongresa v Subotici

Subotica, 5. julija. p. Davi je bil v mestni posvetovalnici odprt 19. redni kongres jugoslovenskega profesorskega združenja, na katerem sodelujejo skoraj polnoštevilno delegati vseh sekcij. K otvoritveni seji so prišli tudi zastopniki Nj. Vel. kralja, Nj. Vis. kneza namestnika, prosvetnega ministra, bana, učiteljskega združenja ter lokalnih patriotskih organizacij. Za predsednika kongresa je bil izvoljen dr. Milan Petrović, ki je v svojem govoru pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja in Nj. Vis. kneza namestnika, zastopnike oblasti in ostale prisotne ter prosil odposlanca Nj. Vel. kralja, naj v imenu kongresa pozdravi našega vladarja kot dobrega dijak, v katerem vidijo profesorji poroka za našo bodočnost. Zahvalil se je kraljevskemu domu za veliko pozornost, ki jo vedno izkazuje profesorskemu stanu. Na njegov predlog sta bili odposlani udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju in Nj. Vis. knezu namestniku ter pozdravna brzojavka prosvetnemu ministru Magaraševiću.

Zastopniki oblasti so nato po vrsti spregovorili in želeli kongresu uspešno delo. Posebno veliko pozornost je vzbudil govor pomočnika prosvetnega ministra Djoke Kovačevića, ki je naglasil, da je prva skrb prosvetnega ministrstva, da bi se gmotno stanje profesorskega stanu dvignilo in da bi se bolje uredila vsa mogoča aktualna šolska vprašanja, predvsem pa preskrbeli naši učenci se mladini primerni šolski pro-

stori. Prenatranost razredov na srednjih šolah je ena izmed osnovnih zaprek uspešnega šolskega dela. K temu je treba pristeti še veliko siromaštvo večine dijakov. Moderno šolstvo zahteva obilnih sredstev. Znanstvena usposobljenost naših profesorjev je dobra, njih pedagoško in metodično znanje se dan za dnem izboljšuje. Da bi bilo njihovo delo uspešno, je nujno potrebno, da se jim zagotovi njihov materialni obstanek. Prosvetni minister pa ima trdno voljo, da tudi v bodoče materialno podpre razvoj našega srednjega šolstva. V zadnjih treh letih je bilo zgrajenih 13 novih gimnazijevskih poslopij, 7 jih je v gradnji, za 8 nadaljnjih pa so denarna sredstva zagotovljena. V ministrstvu je na delu posebna strokovna komisija, ki pripravlja tudi reformo učnih načrtov in metod. Vprašanje spremembe zakona o srednjih šolah je prav tako na dnevnem redu. Mnogo skrbi povzroča ministrstvu vprašanje zadostnega števila profesorskih moči. Letos je bilo na novo nameščenih 150 profesorjev, kar pa še zmerom ni zadosti. Nazadnje je pomočnik ministra naglasil, da prosvetno ministrstvo nikakor ne bo dovolilo politične propagande na naših srednjih šolah.

Poročilo upravnega odbora ni bilo prečitano, ker je bilo že pred nekaj časa poslano posameznim sekcijam na vpogled. Brez razprave je bilo sprejeto poročilo nadzornega odbora, nakar je sledila splošna razprava.

Prihodnje tekmovanje za državno nogometno prvenstvo

Snoči so bili izžrebani pari in določeni termini za državne prvenstvene tekme, meddržavne tekme ter savezne in podsavezne prireditve

Beograd, 5. julija. z. Nocoj je bilo na seji Jugoslovenskega nogometnega saveza, ki jo je vodil generalni tajnik, žrebanje parov za državne prvenstvene tekme v sezoni 1938/39. Ljubljano je zastopal na seji Milovan Klemencić. Tekme bodo po naslednjem vrstnem redu in sicer zmerom v mestu prvoinovčanega kluba. Pari so bili izžrebani takole:

I. kolo, 7. avgusta: zmagovalce tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek), Hajduk—Jugoslavija, Slavija (Sarajevo)—Bask, Gradjanski proti zmagovalcu tekme Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac), Hašk—Ljubljana. Revanžne tekme bodo 30. aprila.

Rezervirani pa so naslednji termini: 28. avgust za tekmo Jugoslavija—Českoslovaška, 4. september Rumunija B—Jugoslavija B, 6. september Jugoslavija—Rumunija, 25. september Poljska—Jugoslavija, 16. oktober za podsavez, 30. oktober pa za savez.

II. kolo, 14. avgusta: BSK—Jedinstvo, Jugoslavija—Bask, zmagovalce tekme Concordia—Slavija (Varaždin) proti Gradjanskemu, Hašk—Slavija (Sarajevo), zmagovalce tekme Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac) proti zmagovalcu tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek). Revanžne tekme bodo 5. marca 1939.

III. kolo, 21. avgusta: Jedinstvo proti zmagovalcu tekme Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac), Bask—Gradjanski, Slavija (Sarajevo)—Jugoslavija, zmagovalce tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek) proti Hašku, zmagovalce tekme Concordia—Slavija (Varaždin) proti Hajduku, Ljubljana—Bask. Revanžne tekme bodo 12. marca.

IV. kolo, prvi del, 11. septembra: Gradjanski—Ljubljana, zmagovalce tekme Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac) proti BSK, Hašk—Bask. Revanžne tekme bodo 4. decembra. IV. kolo, drugi del, 18. septembra: zmagovalce tekme Concordia—Slavija (Varaždin) proti Jedinstvu, zmagovalce tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek) proti Jugoslaviji in Hajduku—Slavija (Sarajevo). Revanžne tekme bodo 11. decembra.

V. kolo, 2. oktobra: zmagovalce tekme Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac) proti zmagovalcu tekme Concordia—Slavija (Varaždin), Gradjanski—BSK, Jugoslavija—Hašk, Jedinstvo—Ljubljana, Hajduk—Bask, Slavija (Sarajevo) proti zmagovalcu tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek). Revanžne tekme bodo 19. marca.

VI. kolo, 9. oktobra: Bask proti zmagovalcu tekme Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac), BSK proti zmagovalcu tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek), Hašk—Jedinstvo, Ljubljana—Slavija (Sarajevo), Gradjanski—Hajduk, zmagovalce tekme Concordia—Slavija (Varaždin) proti Jugoslaviji. Revanžne tekme bodo 26. marca.

VII. kolo, 23. oktobra: BSK—Jugoslavija, Jedinstvo—Bask, Slavija (Sarajevo) proti zmagovalcu tekme Concordia—Slavija (Varaždin), Hajduk—Hašk, zmagovalce tekme Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac), Gradjanski—Slavija (Sarajevo), zmagovalce tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek) proti Gradjanskemu. Revanžne tekme bodo 2. aprila.

VIII. kolo, 6. novembra: BSK—Bask, Jedinstvo—Jugoslavija, zmagovalce tekme Concordia—Slavija (Varaždin) proti Ljubljani, Hašk proti zmagovalcu tekme Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac), Gradjanski—Slavija (Sarajevo), zmagovalce tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek) proti Hajduku. Revanžne tekme bodo 9. aprila.

IX. kolo, 13. novembra: Hajduk—BSK, zmagovalce tekme Concordia—Slavija (Varaždin) proti zmagovalcu tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek), Slavija (Sarajevo)—Jedinstvo, Bask—Ljubljana, Jugoslavija proti zmagovalcu tekme Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac), Hašk—Gradjanski. Revanžne tekme bodo 16. aprila.

X. kolo, 20. novembra: BSK—Hašk, Ljubljana proti zmagovalcu tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek), Jugoslavija—Gradjanski, zmagovalce tekme Concordia—Slavija (Varaždin) proti Basku, Slavija (Sarajevo) zmagovalcu proti Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac), Hajduk proti zmagovalcu tekme Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek). Revanžne tekme bodo 23. aprila.

XI. kolo, 27. novembra: BSK proti zmagovalcu tekme Concordia—Slavija (Varaždin), Jedinstvo proti zmagovalcu tekme

Sparta (Zemun)—Slavija (Osijek), Hajduk—Jugoslavija, Slavija (Sarajevo)—Bask, Gradjanski proti zmagovalcu tekme Gradjanski (Skoplje)—Radnički (Kragujevac), Hašk—Ljubljana. Revanžne tekme bodo 30. aprila.

Rezervirani pa so naslednji termini: 28. avgust za tekmo Jugoslavija—Českoslovaška, 4. september Rumunija B—Jugoslavija B, 6. september Jugoslavija—Rumunija, 25. september Poljska—Jugoslavija, 16. oktober za podsavez, 30. oktober pa za savez.

Šipoš se vrne h Gradjanskemu

Beograd, 5. jul. p. Znani igralec Viljem Šipoš, ki je nekaj tednov nastopal za francoski klub S. C. Cette, se vrne spet k Gradjanskemu. Zagrebški klub bo plačal zanj 40.000 frankov.

Gospa Karla Šapla †

Praga, 5. julija. h. V nekem tukajšnjem sanatoriju je danes umrla gospa Karla Šapla, soproga agrarnega inspektorja dr. Antona Šapla.

G. dr. Šapla in njegova soproga sta dopotovala na vsesokolski zlet. Gospa je nenadoma obolela in se morala podvreči operaciji na slepem črevesu. Zaradi oslabelosti srca pa je podlegla.

Gospa Karla Šapla je bila iz znane narodne goriške rodbine. V njej je izgubila svojo sestro gospo Olga, soproga bivšega bana g. dr. Puca. Užaloščen rodbini naše iskreno sožalje!

Obisk italijanske vojne mornarice

Šibenik, 5. julija. o. V teku poletja bodo obiskala naš Jadransko nemška, angleška in italijanska mornarica. Italijanski brodogoj bo prišel v Šibenik 25. t. m. ter bo ostalo na obisku do 28. t. m. Obisk italijanskega brodogoja bo uradnega značaja ter se že vršijo priprave za sprejem. To bo prvič po svetovni vojni, da bo italijanski vojni brodogoj obiskal našo luko. Italijanski brodogoj bo obiskalo samo Šibenik. Obstoja bo iz 7 križark tipa Bolzano in Gorizia s približno 3.500 mož posadke.

Olajšave za turistični promet z Italijo

Rim, 5. jul. o. Direkciji državnih železnic ter pristojnim ministrstvom so bila predložena poročila italijanskih turističnih strokovnjakov o poteku italijansko-turistične konference v Gorici in na Brionih. V svojih poročilih zahtevajo zastopniki italijanskega turizma, naj se odobre razne olajšave pri prehodu italijansko-jugoslovenske meje ter dovoli vsem turistom brezplačen vizum.

Stavka zavarovalnih nameščenecv

Zagreb, 5. jul. o. Danes so pričeli stavkati uradniki in nameščenici zavarovalnih družb. Stavkovni odbor utemeljuje ta korak, da se mu v dosedanjih pogajanjih ni posreželo doseči sporazuma z delodajalci. Pogajanja je vodila zveza bančnih, zavarovalnih, industrijskih in trgovskih uradnikov z zvezo zavarovalnic. Nameščenici so zahtevali uveljavljanje pragmatike po zgledu uradniške pragmatike zavarovalnice Croatia. Ker tega niso dosegli, so zahtevali kolektivno pogodbo, vendar pa ni prišlo do sporazuma. Zato so začeli stavkati uradniki Jadranskega zavarovalnega društva, Internationale, Dunava, Assicurazioni Generali in Save. Uradniki zahtevajo 6-urni delavnik, osnivanje pokojninskega fonda, progresivno odpravnino do 40-mesečne plače pri odhodu iz službe, stalnost v službi, avtomatsko napredovanje, plačo v času vojneškega službovanja in plačilo vseh državnih ter samoupravnih davčnin na njihove plače.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Toploje vreme po vsej kraljevini, delno vedro, po večini zopet oblačno. V zapadnih pokrajinah se uteče nekoliko hladitvi.

Zagrebška: Vreme bo bržkone še nadalje nestalno, možnost naglih izprememb. Dunajska: Že poneži vdor hladnejšega zraka z zapada, ponekod nevihte in dež, podnevi nekoliko hladneje, sicer pa spramnilivo, le ponekod še solnčno vreme.

Mednarodna konferenca za begunce

Zeneva, 5. jul. d. Jutri se prične v Zenevi konferenca o ureditvi vprašanja beguncev. Rooseveltovemu povabilu se je odzvalo 23 držav. Konferenca se ima baviti z vprašanjem, kam naj spravijo skoro milijon beguncev, katerih število pa se bo v kratkem še pomnožilo z nadaljnjimi begunci iz Španije, Poljske in drugih držav. Ureditev tega vprašanja je tem bolj nujna, ker sta dve veliki begunski organizaciji, odbor Društva narodov za begunce iz Nemčije in Avstrije ter Nansenov urad, ustavili letos svoje poslovanje. Pod varstvom Nansenovega urada je kakih 600.000 ruskih, armenških, asirskih in posaarskih beguncev. Naloga konference v Evianu bo, da najde na domestilo za obe omenjeni organizaciji in pomaga tudi beguncem iz Španije, Italije in drugih držav.

Na konferenco je bil povabljen tudi zastopnik mednarodnega urada za delo. Mednarodni urad za delo sicer ni neposredno

zainteresiran pri izseljevanju beguncev v prekomorske države, bavi pa se že dalje časa z ukrepi za olajšanje izseljevanja iz prenaseljene Evrope v Južno Ameriko ter angleške dominione. Pričakujejo, da bo sodelovanje mednarodnega urada za delo pri naseljevanju beguncev v teh deželah znatno olajšalo naloge konference.

Melbourne, 5. jul. d. Vlada v Canberri je prejela približno 4.000 prošnje nemških in avstrijskih židov, naj se jim dovoli naseliti v Avstraliji. Po večini gre za ljudi, ki izvršujejo akademske poklice in razpolagajo tudi s potrebnim kapitalom, kolikor ga zahteva avstralska vlada za naselitev. Avstralska vlada je prišla zaradi navala teh prošnje v neprijeten položaj, ker se boji škodljivih posledic za delovni trg.

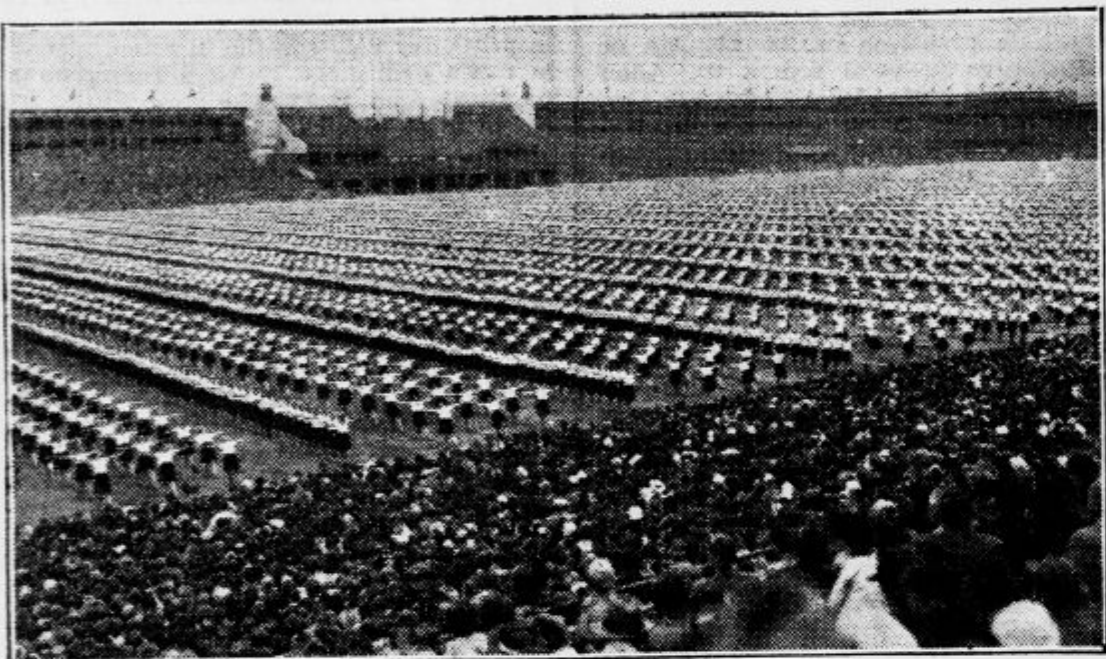
Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Sokolski triumf v Pragi

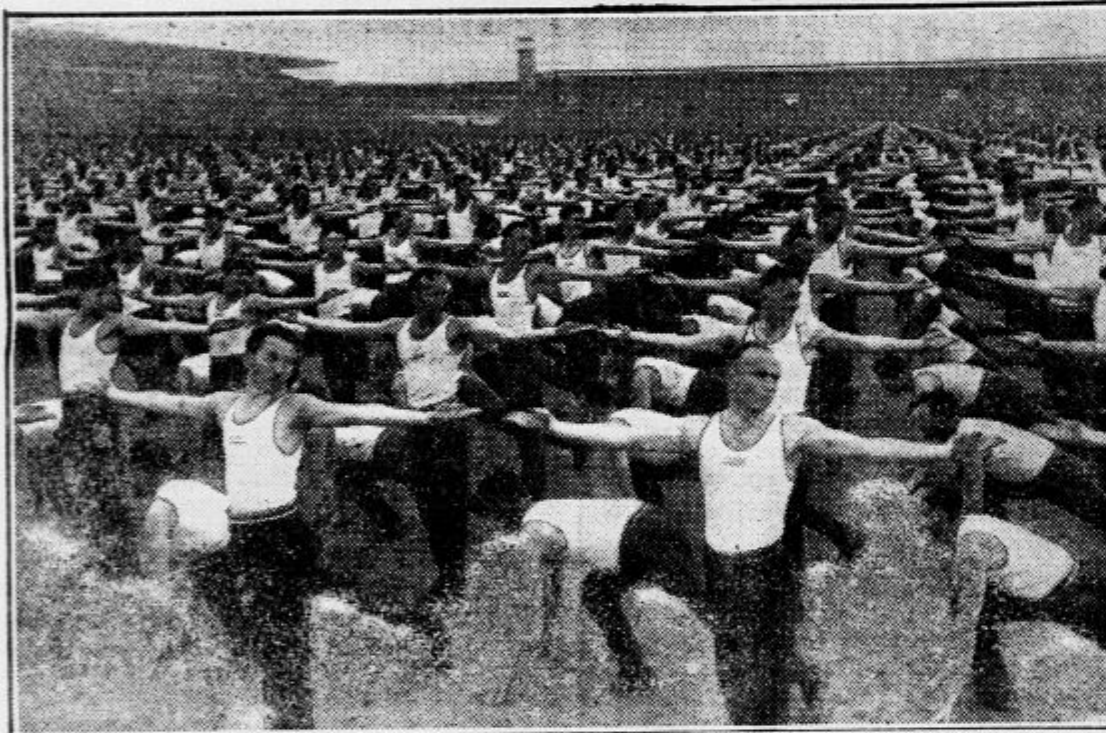
V enem dnevu: nastop 45.000 Sokolov in Sokolic, 250.000 gledalcev

Naši Sokoli izročajo češkoslovaškim kip kralja Aleksandra

17.500 Sokolice hrvaže proste vaje

Proste vaje Sokolov

Toča na Bizeljskem

Ponekod je toča stoodstotno ugonobila letino — Bedni prebivalci jočejo sredi opustošenega polja

Včeraj se je zglasil v našem uredništvu posestnik, ki ima vinograd v bizeljskem okolju, in nam je pripovedoval: »Se vse hujša je bila nesreča, ki je v nedeljo popoldne zadela bizeljski vinogradniški okoliš, kakor ste jo opisali v Jutru. Kolikor morem presoditi, že vreteno leto nobena slovenska pokrajina ni doživela take vremenske katastrofe. Morda bi se dala primerjati z njo lanska toča v dobropolskem okolišču, vendar pa ta nesreča ni zavzela toliko obsega.

Toča je začela padati okoli pol 17. ure. Gledal sem, kako je cefrala listje in sploh zbijala v tla vse rast. Tako je bilo to grozno, da sem kakor v polzavstvi čakal, da se bodo zdeli za zdaj začele podirati še stebre zgradb. Ali je padala toča dobre četrt ali morda pol ure, ne morem reči, ker sem bil preveč zbehan. Gledati sem zebeel okoli

sebe ljudi, sipomašne bizeljske kmetovalce, in sem videl obup na njihovih obrazih. Zadolženi so in so se že doslej slabo preživljali. A kaj bo zdaj, ko je letina uničena — ponekod prav stoodstotno? Toče je padlo toliko, da so bili nekateri kraji beli kakor sredi zime.

Od Zol čez Zgornjo Pohanco, Volje, Sromlje, Silovec, Pavlovo vas, Pišec proti Podsedri in čez Drenovec in Bizeljsko proti Sv. Petru pod Sv. gorami je vse uničeno. Črni oblaki so prešli potem še proti Klanču na Hrvaško in do Marije Bistriške vse posuli s točo. Prazni kolji štrlijo po vinogradih v zrak. Vinogradniki so bili že zdaj vse delo dokončali in si napravili velike stroške, saj jih je samo modra galica stala lepe zneske, a ves njihov trud je bil zaman, po vrhu pa ostane še dolg tistim, ki so se morali zaradi nabave modre galice zadolžiti.

Borba gledališča za pomen in ugled

Kako so pred 62 leti narodni poslanci reševali vprašanje narodnega gledališča v prestolnici

Zdaj, ko so v Splitu na kongresu svoje organizacije zbrani gledališki umetniki iz vse države, da razpravljajo o najrazličnejših vprašanjih gledališča in svojega poklica, je umestno, da pokličemo v spomin, kako je Beograd pred 62 leti reševal vprašanje gledališča in gledaliških igralcev. Iz starih zapisnikov nekdanje srbske narodne skupščine je publicist Drag. J. Ranković otel nekaj zanimivih govorov.

Gledališko vprašanje je bilo v Beogradu že zgodaj na dnevnem redu. Že leta 1842. so bile diletantske predstave, pri katerih so nastopali po večini mlajši uradniki. Kot gledališki igralec iz te dobe je še najbolj v spominu Aleksa Djurić, ki je bil stolonačelnik popečiteljstva, kakor so takrat imenovali finančno ministrstvo. Stolonačelnik Djurić je bil ugleden mož in sodelovanje pri diletantskem gledališču je gotovo njegov ugled še zvišalo, zakaj leta 1872. je bil izvoljen za predsednika beogradske občine.

Tudi o zgradbi stalnega gledališča so dolga leta razmišljali v Beogradu. Sedanje po-

slojce, ki je bilo leta 1920. preurejeno in znatno razširjeno, pa so zgradili šele 1896. Ko je bila stalna gledališka družina ustanovljena in je nastopala v najetih prostorih, so bile v narodni skupščini o gledališkem vprašanju dolge in burne debate. Najbolj zanimive so bile one konec leta 1875. in v začetku leta 1876. Takrat so razpravljali o državnem proračunu. Ko je prišla na vrsto pozicija »Pomoč narodnemu gledališču — 60.600 davčnih grošev«, se debata dosegla svoj višek. Burno se je o tem debatiralo že v finančnem odboru. Predlog opozicije se je glasil:

Podpora narodnemu gledališču naj se kot luksuzna spritko tolikih drugih velikih potreb črta. S tem se prihrani 60.600 grošev. Proti plači upravnika, dramaturga in blagajnika pa opozicija ni nastopila. Debata je potekala takole:

Jevrem Marković: Mislim, da je gledališče luksuzna ustanova in da ni v skladu z zahtevami in potrebami našega naroda. Če pa je komu gledališče potrebno, naj ga sam plačuje.

ti. Večji vinogradniki, ki so spritko res hopo obetajoče vinske trte pričakovali do 100 hl pridelka, bodo zdaj lahko veselili, če ga bo en sam hektoliter. V najhujše prizadetih vinogradih pa ne vidijo na trtah ne listja ne grozdja.

Prav tako je v tleh žito, turska je okleščena in bo morda le tu in tam še dala nekaj štokov, kompir bo ostal droben in fižola ne bo nič. Od česa bodo ljudje živeli, ker so prihranki na Bizeljskem neznana reč? Ljudje hodijo obupani po polju in se jočejo. Ni treba naglašati, da je temu bednemu prebivalstvu nujno potrebna javna pomoč. Ni druge poti, da se rešijo siromaki pred lakoto. Oblastva naj tudi omogoči, da se bo gradila cesta iz Zdol do Pišec, ki je že v načrtu. Pa še druga javna dela naj se uredijo, da bodo ljudje nekaj zaslužili in imeli vsaj kosček kruha zase in za družine.

Pri tej nesreči se spet vsiljuje vprašanje obveznega zavarovanja poljskih pridelkov, kakor je to že uvedeno v savski banovini. Slovenija je, kar se toče tiče, nesrečna pokrajina. Zdaj je ta del, zdaj drugi deležni te šibe božje. Obvezno zavarovanje bi zlo takih vremenskih katastrof zelo omililo.

Že spet požar na Mlaki

Škedenj pogorel do tal — Kdo požiga iz naslade?

Kočevo, 5. julija
Minilo je komaj štirinajst dni, odkar smo na tem mestu pisali o velikem požaru, ki je v poznih večernih urah izbruhnil sredi vasi Mlake pri Kočevju in grozil zaradi vetrovnega vremena uničiti vso vas do tal. Samo požrtvovalnosti prebivalstva in vseh okoliških gasilcev se je zadržalo, da se takrat to ni zgodilo, če-tudi je kljub vsem naporom pogorelo nekaj hiš in gospodarskih poslopj ter gre škoda v težke tisočake. Vsačani se niso še povsem pomirili od prestanega strahu, ko je natanko po dveh tednih izbruhnil v nedeljo zvečer v Mlaki nov požar. Okoli enajste ure ponoči se je, nebo nad Mlake krvavo rdeče pobarvalo. Sij je bil na pogled tako grozen, da so bili prebivalci po sosednjih vaseh uverjeni, da gori najmanj vsa Mlake. Sirena kočevske tekstilne tovarne je alarmirala gasilce in po preteku desetih minut so bili na kraju nesreče že gasilci iz Kočevja, ki so prihiteli reševati kar v paradižni uniformah in z veselic, ki so jo imeli v gostilni Verderber v Kočevju praznujoč 60 letni obstož prostovoljne gasilske čete v Kočevju. Takoj za njimi so privirali z ročno brizgalno gasilci iz Stare cerkve. Njim so sledili gasilci iz Mahovnika in iz ostalih okoliških vasi.

Kljub takojšnji pripravljenosti pa gasilcem ni bilo treba stopiti v akcijo, ker so že domačini sami podrli leseno ograjo, ki je vezala goreči škedenj s sosednjimi poslopji, ter tako odstranili nevarnost, da bi se požar razširil. Vreme je bilo mirno, brez vetra, zato ni bilo toliko nevarnosti, da bi se ogenj razširil, tem bolj pa je gorel sam škedenj, poln sene, tako da bi bilo vsako gašenje požara zaman.

Škedenj je bil last vaščana Schauerja s hiše št. 15. On in njegova žena sta že v visoki starosti, obema je preko 80 let. Pred mesecem je ostarela starša obiskala hči, ki je poročena v Srbiji. Sama je opravila vso košnjo na posestvu in se ves mesec trudila, pričeni z delom v nekaterih dneh že od treh zjutraj, da je spravila seno pod streho škedenja. Vse njeno delo pa je bilo zaman, ker je škedenj pogorel do tal. Obupana ženska se je razburjala nad brezvestnostjo požigalca, ki je gotovo domačin in požiga očitno iz naslade. Nič čudnega, bila je v Srbiji skoraj 15 let in v tem času se ni videla tam požara, dočim je doma doživela v pičlih 14. dneh že kar dva.

Ker je bilo v škedenju poleg sene spravljeno tudi poljsko orodje in voz, je škoda tem večja. Posestnik Schauer ni bil zavarovan.

Vaš dopisnik, ki pozna razmere na Kočevskem in ve, da so ob času žetve po mnogih kočevskih vaseh vpeljane tako zvane nočne straže, je doznal, da na Mlake letos nočne vaške straže še niso bile organizirane, četudi se je po velikem požaru pred štirinajstimi dnevi govorilo, da bi bile straže potrebne. Vprašanje je, si-ker, koliko morejo takšne nočne straže varovati po vsej vasi raztresene hiše in gospodarska poslopja pred ognjem, toda že zaradi pomirjenja ljudi bi bilo potrebno, da vaški župan takoj organizira varnostno službo. Vaščani so zelo prestrašeni, prepričani takisto, da je v vasi požigalec, ki zažiga poslopja iz naslade, pa si zagledal skoraj ne bodo upali zvečer k počitku po trudopolnem delu. Njih strah je upravičen, saj so skoraj vse hiše v vasi na poseben kočevski način krite z lesenimi škodami...

Orožniki so še v nedeljo zvečer zasilili Schauerjevo hčerko, ki jim je podala o razmerju med njih hišo in ostalimi vaščani potrebne podatke. Vsi prebivalci

Strahoten je zdaj pogled na pred nekaj dnevi, še lepe kraje, polne bujne rasti, je dejal naš izveščitelj: »Če ne vidite sami, ne morete predstavljati, kakšno je to opustošenje. Še enkrat naglašam, da mora bano-vina tem ljudem z vsemi sredstvi priskočiti na pomoč!«

Huda toča pri Slovenjem Gradcu

Slovenj Gradec, 5. julija

V soboto popoldne se je po neznosno soparnih dnevih nenadno prevleklo nebo s temnimi oblaki. Prebivalstvo je z velikim strahom čakalo bližajočo se nevihto. Med strašnim bliskanjem in grmenjem se je nad slovenjegraško okolico utrgal otlak in med silno ploho je začela padati za lesnik debe-la toča, ki je napravila po vsem polju v okolič velikanske škodo. Uničila je ubogemu kmetu mnogo tako lepo se obetajočega pridelka. Kmet s trahom v srcu gleda v bodočnost. Dožnost odločilnih činitelev je, da po tej hudi nesreči priskočijo našemu kmetu s primerno podporo na pomoč.

Smrt ugledne Krčanke

Krško, 5. julija

V ponedeljek je v rani jutranji uri pre-mila v visoki starosti 84 let splošno znana gospa Marija Stanec, ki je jesen svojega življenja vedro preživljala pri svoji hčerki ge. Mariji, posestnici v Trški gori.

Pokojna gospa Marija je bila članica zna-ne rodbe Zarkovih ki se je l. 1836. nase-lila kot izrazito slovenska rodovina v Krškem. Izmed redkih hiš v Krškem je bila njih hiša takrat edina, ki se je odlikovala po solidni zidavi, družina pa je zaslovela kot zelo narodno zavedna in širnem Posavju. V svoji mladosti je pokojna obiskovala za-eebno deliško šolo, nato pa se je posvetila trgovskemu poklicu in kot taka zvesto po-magala svojemu očetu ter pozneje svojemu soprogu Henriku, s katerim je stopila v za-kon l. 1877. Iz srečnega zakona je izšlo 6 otrok, katerim je bila vzorna mati. Leta 1904. ji je umrl soprog, nakar je v vzorno skrbjo sama vodila trgovino in lovarno pa-lie. Po smrti svojega soproga je morala pre-leteti še težke udarce, kajti od šestih otrok jih je pomrlo pet in ji je ostala samo hčer-ka Marija.

Blagopokojna je bila splošno priljubljena zaradi radodarnosti, ki so je bili deležni si-romaki. Vedrega duha se je še v starosti ži-vo zanimala za vse dogodke starih časov v Krškem in se veselila uspehov. Naj ji bo domača zemljica lahka!

Odvetnik beograskih ciganov

Beograd, julija

V Tetovski ulici, v možki stari hiši, v ka-teri prebiva kakih 50 ciganov, ima svoje domovanje tudi Dobrovoje Popadić, ki je napravil nenavadno kariero. Nenavadnih ka-rier je v Beogradu vse polno, a s Popadi-ćem se menda ne bo mogel nihče primerja-ti. Burna je preteklost tega starega moža in velika je tragedija njegovega življenja. Iz elitnega društva predvojne Beograda, od pravnika, ki je dovršil studije v Parizu, ki je bil tajnik najvišjega sodišča, vnet in požrtvovalen rodoljub, junak in mučenik, se je zdaj ta mož znal na edinstvenem položaju — brezplačnega odvetnika beo-grajskih ciganov. V revni hiši pod streho prebiva in na policah po tleh, pod poste-ljo ima kakih 2.000 knjig. Njegovo torbo stanovanje je najbolj obiskana odvetniška pisarna. Iz vsega Beograda prihajajo ciga-ni in Popadić jih zastopi brant, kadarkoli pridejo s postavitmi navskriž. Vsek mu pu-sti na mizi po nekaj dinarjev ali kaj dru-gega in tako ima starec dovolj za skromno življenje. Glavar ciganske družine, ki stanuje pod njim, je zelo ponosen, ker skrbi nje-gova »babca« za doktorjevo perilo in ker mu vsakokrat, kadar pride iz mesta pijan ali trezen, postreže s kakim prigrizkom ali pa vsaj s črno kavo.

Dobrovoje Popadić je bil sin bogatega tr-govca. Bil je takrat med onimi redkimi beograskimi študenti, ki je dovršil vse pravne studije v Parizu. Postal je tajnik kasacijskega sodišča. Pravilokljube pa ga je vrzlo iz beogradske elite in iz udobnega življenja. Postal je urednik »Malega žur-na-lca«, ki je vodil ogorčeno borto proti abso-lutizmu Milana in Aleksandra Obrenovića. V prvi balkanski vojni je bil organizator četnikov, hlabro se je tudi sam boril na fronti, a pri umiku srbske vojske je ostal v Beogradu, ker je vodstvo Narodne odbrane in četnikov želelo imeti tudi med okupacijo v Beogradu svojega zaupnika. Avstrijci so menda to slutili, zaprli so ga in s strašnimi mukami so skušali izsiliti iz njega razne skrivnosti. Iz beogradske hiše so ga odvabili v aradsko taborišče in od tam se je šele vse zlomljen leta 1919. vrnil domov. Vse, kar je pretrpel, je zakopal vase in ker ni mogel gledati onih, ki za svobodo niso nitišar žrtvovali, se je umaknil med cigane, Cas, ki mu ga dopušča advokatura med cigani, posveča že več let okultizmu.

Roparjevi pajdaši

Maribor, 5. julija

Orožniki so retirali spet sedem oseb na Dravskem polju, o katerih je izkazano, da jim je Josip Koder dajal denar. Med are-tiranimi sta tudi dve ženski. Eni je podaril Koder 4.000 din. S tem denarjem si je na-bavila v Mariboru raznega blaga, perilo, čevlje in druge potrebščine. Vse te pred-mete so orožniki zaplenili. Na poveljstvu orožniške čete imajo že celo zalogo zaple-njenih predmetov, ki spadajo v kriminalni kompleks Pinteričeve razbojniške tolpe.

Zdi se, da je sedaj pojasnjena tudi za-dava 26.000 din, ki so bili ukradeni posest-niku Greifu v Ješenci pri Račah. Posestnik Kac iz Rač je namreč sedaj priznal, da mu je Josip Koder izročil 20.000 din s prošnjo, da jih zakopa na primerenem mestu in da mu jih potem na zahtevo vrne. Orožniki skušajo sedaj dognati, v koliko odgovarja ta izpovedba posestnika Kaca resnici. Tega denarja ni mogel Josip Koder vzeti nikjer drugod, kakor pri posestniku Greifu, ker ni imel v zadnjem času nikjer takšne raz-bojniške in vlomilske konjunktore kakor tam.

Mislite v teh dneh na CMD in darujte za njen sklad!

čina, če ima od njega ku ke koristi.
D. Baljanski: Če bo sklenjeno, da se pod-porna črta, potem naj pride na gledališče na-pis: »To je bivše gledališče srbsko. Vrata mu je zaprla srbska narodna skupščina od leta 1875.«

Jovan Bošković: Podpora, ki se zahteva za gledališče, ne znaša več ko 15 par na pre-bivalca. Narod ni tako reven, da ne bi mo-gel vzdrževati gledališča.

Nikola Krupčević: To gledališče ni na-rodno, temveč beograsko. Ni prav, da bi narod plačeval ustanovo, ki je v Beogra-du. Beograski gospodi svira vojaška ban-da, ki je sestavljena od kmetičkih sinov, en teden na Kalemegdanu, drugi teden pa v parku pri finančnem ministru. To za-dostuje in gledališča ni treba podpirati!

V. Radulović: Popolnoma se strinjam z govorom Baljanskega. Podpora se mora dati!

Blagoje Božić: Napis, ki ga je predlagal Baljanski, naj se dopolni z imeni vseh po-slancev, ki bodo glasovali proti podpiranju gledališča.

Prosvetni minister je ob zaključku deba-te omenil, da je bil v finančnem odboru stavljen predlog, naj prispeva za gledališče država tisoč zlatnikov, tisoč pa občina in naj se odredi, da bo gledališče obiskovalo tudi druge kraje Srbije. Gledališče je pro-

svetna ustanova. Gledališče je treba dati časa za razvoj in napredek.

Pri glasovanju podpora ni bila črtana, pač pa znižana na 42.200 davčnih grošev.

Situacija pa se je temeljito izpremenila že v štirih letih. Leta 1880. se je v narodni skupščini spet razpravljalo o narodnem gledališču. Spet je bila na dnevnem redu državna dotacija, ali tokrat je bila debata kratka in mima. Vlada je predlagala, naj se v proračunu prosvetnega ministrstva do-loži za podporo gledališča 29.301,60 din. Nikola Pašić je v imenu opozicije izjavil:

— Predlagam, da se vsota, določena za gledališče, zaradi današnjega gnotnega stan-ja zniža za polovico. Ni prav, da se daje za gledališče toliko, ko se narodu zaradi državnih bremen prodajajo hiše.

Za ta predlog sta glasovala samo Pašić in Rajko Tajić, gledališče pa je dobilo predlagano dotacijo. Mnenje o gledališču se je torej že v štirih letih do temelja iz-premenilo. Nihče ni več smatral gledališča za luksuzno ustanovo. Tudi Pašićev pred-log je bil nekako medel, kar tako iz opo-zicije. Nova mišljenja in stremjenja so bi-la tako močna, da se ni dalo proti njim boriti.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Domače vesti

* Kongres svete strojevodij, strojnikov in kurjačev Jugoslavije je bil zaključen, kakor znano pred nekaj dnevi v Beogradu. Videl je se siloviti veteran strojniške stroke, vidi strojnik trgovske mornarice Sreten Petrović. Kongresa se je udeležil tudi predstavnik češkoslovaške strojniške zveze Josip Dostal, ki je tudi predstavnik mednarodne strojniške zveze s sedežem v Pragi. Zastopane so bile vse sekcije, strojniška organizacija v Zagrebu, ki je bila doslej samostojna, pa se je na kongresu priključila zvezi. Mlada organizacija strojevodij, strojnikov in kurjačev je že mnogo storila za zaščito svojih članov ter za poglabljanje njihove strokovne izobrazbe. Na kongresu so razpravljali o izpremembi pravil. Po novih pravilih bodo kongresi zveze vsako tretje leto, kongresi oblastnih uprav pa vsako leto. Prihodnji kongres zveze bo v Ljubljani.

* Veliko zanimanje na Madžarskem za naša morská kopališča. Naš turistični urad v Budimpešti je takole pisal turistiki zvezi na Sušaku: Prosimo vas, da naročite v vseh krajih področja, naj nam čimprej pošljete večje število projektov v madžarskem in francoskem jeziku. Letos boje vsi iz Madžarske na poštne v Jugoslavijo. Drugo pismo pa se glasi: Prosimo naročite takoj vsem hotelirjem, naj nam pošljejo čim več projektov; ker na Madžarskem še nikdar ni bilo toliko zanimanja za naša kopališča in letovišča, kakor je letos, a mi tu v Budimpešti smo brez projektov.

SEDAJ PRODAJAMO

Češki krep, vzorčast din 9.—
Etamin vzorčast din 8.—, 12.—
Beli krep din 10 do 20.—
Platno za obleke
pastelne barve din 19.—
Bemberg vzorčast din 19.—
Pique svilá črta din 29.—
Brisače pravo platno din 9.50 do 12

SOUVAN

KS. MESTNI TRG 24 — LJUBLJANA

* Vozne olajšave. Odobren je popust 50% na normalne vozne cene na jugoslovenskih železnica za vse udeležence mednarodne filatelistične razstave, ki bo v Ljubljani. Popust velja od 5. do 11. avgusta. — Prometno ministrstvo je odobrilo poseben vlak s popustom 3/4 od normalne vozne karte od Ljubljane do Rakeka pri odhodu in od Bistrice-Bohinjsko jezero do Ljubljane na povratku za vse udeležence, ki potujejo v Gorico na obisk grobov vojakov padlih na Soči. Romanje organizira Zveza bojevnikov v Ljubljani. Poseben vlak odide iz Ljubljane v noči od 16. na 17. t. m.

* Poroka. V ponedeljek sta se poročila v mestni žup. cerkvi v Slovenem Gradcu gđ. Ančka Vybourni, trgovska sodnica in hčerka uglednega brivskega mojstra g. Vybournyja iz Slovenjega Grada, in znani nacionalni delavec g. Elio Horvat, prokurist tvornice Ornik in Mitrovič iz Dravograda. Bilo srečno!

Pri ljudeh nagnjenih k maščobi, se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenčica kot zanesljivo in prijetno učinkujoče sredstvo za iztrebljanje, ki se more tudi dolgo uporabljati brez posebne dije. »Franz-Josefova« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ozl. reg. S. br. 15 483-35

Desetletnica dobrodelnosti

Smartno ob Paki, 5. julija
V smartnem ob Paki so preteklo nedeljo praznovali desetletnico odnosa Kola jugoslovenskih sester. Iz Ljubljane so prinesle pozdrave in čestitke članice glavnega odbora KJS ga. Marija Fakinova, ga. Maša Gromova ga. Angela Gregoričeva in ga. Marija Peršičeva.

Iz tajniškega poročila učiteljice ge. Setinove posnemamo, da je bilo društvo ustanovljeno na pobudo sedanje predsednice, soproge stavbenika ge. Marije Korosčeve. Gmotna sredstva za obdaritev revnih šolskih otrok so se stekala iz raznih prireditvev in volil posojilnice, hranilnice, občine in v zadnjih letih tudi banovalne ter nekaterih zasebnikov, med katerimi naj bo na častnem mestu omenjena rojakinja, sedaj trgovka v Ljubljani, ga. Ivanka Goričarjeva, ki je poklonila sto parov finih nogavic. Posebno pohvalo naj prejmejo tudi trgovci in domačini, ki niso nikoli odklonili zaprosene podpore. Ob ustanovitvi je šlo društvo 265 članic. Lani sta bili za svoje dolgoletno in nesebično delo odlikovani s častnimi diplomami ga. Korosčeva za sedemletno predsedstvo in podpredsednica, aglina ga. Primozica Jozefa. Vse priznanje pa zaslužijo tudi tajnica in blaginjskarka, učiteljica s. Mara Pizna, s. M. Rozmanova in s. K. Marja Marija ter vse bivše in sedanje odbornice za nesebično in vztrajno delo v društvu.

Zastopnica glavnega odbora ga. Angela Gregoričeva je za tem v imenu glavnega odbora čestitala k jubileju in s kleminimi besedami orisala delo jugoslovenske žene za narod, kakor je bila pomembna, prično sprejeta svestost zaključena in je dramska družina domačega Sokolskega društva s prav lepim uspehom odigrala Br. Nušića komedijo »Nevaden človek«. Po igri se je razvila neprijetna sabava, širatelj iz Griž pa je skrbel za prijetno razpoloženje.

Društvo izrekalo tudi mi svoje čestitke s željo, da bi v naslednjem desetletju društvo doseglo še tiste cilje, ki si jih zastavilo in ki so prav za prav brez kraja.

* Himen. V Ljubljani se je poročil g. Mazgon Dušan, učitelj iz Mokronoga, z gđ. Dano Jordanovo, priv. uradnico iz Ljubljane. Mlademu zavednemu sokolskemu paru iskreno čestitamo.

* Junaštvo mladega oficirja. Ko je huda vročina privabila na beograjsko plažo kakih 50.000 kopalcev, je voda zahtevala tudi večje število žrtv. Neko Francozinjo in njeno hčerko je, kakor smo že poročali, v zadnjem hipu, tvegajoč življenje, rešil pešadijski kapetan Živojin Stevanović. Dama je pozneje prosila svojega rešitelja, naj ji pove ime in naslov. Stevanović je povedal, da je jugoslovenski oficir, ime pa je zamolčal, češ, da to ni važno. V nekaj dneh je rešil kapetan Stevanović iz savskih valov že štiri osebe. To je znano po vseh beograjskih plažah, požrtvovalni in junaški oficir pa tega ni nikomur omenil.

* Dvajset otrok je rodila 38-letna žena. Kmetica Mara Divjakova iz Dubrova blizu Ivance, ki je zdaj stara 38 let, je rodila dve dni svojega 20. otroka. Porodila se je, ko še ni bila stara 16 let in dvakrat je rodila dvojčke. Od vseh otrok pa so z novorojenkom vred živi samo štirje.

Vaše rokavice trpijo še enkrat tako dolgo, ako uporabljate stalno Gregoričev »BOROSAN«. Zahtevajte bresplačen vzorec v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

* Reševanje ciganskega vprašanja v savski banovini. Od občinske uprave v Križevcih je bil naslovljen na bansko upravo prvi predlog, naj bi se prepovedalo potovanje in preseljevanje ciganskih družin iz kraja v kraj. Banska uprava je potem razpisala okrožnico na vse občine, naj stavijo svoje predloge za rešitev ciganskega vprašanja. Od takrat je minilo že precej časa, banska uprava pa še vedno nima odgovora od vseh občin in tudi dospele odgovori so tako različni da se vprašanje ne da rešiti, kakor bi bilo v skladu z mnenjem večine občin. Nekateri občine podpirajo predlog bivšega ministra dr. Franaška, naj se ciganom prepove posest konjev, vozov in vsake vprege. Mnoge občine pa so kratko izjavile, da ciganskega vprašanja sploh ni mogoče rešiti, ker bodo cigani ostali za večne čase nomadi. Nekateri občine so pripravljane, dati ciganom na razpolago zemljišča, prosijo pa za pomoč od banovine in države, da bi ciganom lahko zgradile tudi naselbine.

Prej ali slej
boste tudi
Vi, gospa,
nosili samo
VISETIL
TRIKO PERILO

* Dva vajenca sta ubila svojega tovariša. V garaži podjetnika Planinska na Kaptolu v Zagrebu so našli umorjenega 17-letnega vajenca Zdenka Puha. Zdravnik je ugotovil, da je bil 14 krat zaboden z nožem, imel pa je tudi dva huda udara s kladivom. Takoj po odkritju zločina je padel sum na njegovega vrstnika, vajenca Draga Perackovića. Ko so fanti že policisti čakali, se je po telefonu sam javil nekdo iz službenki Planinskeve garaže ter se delal hudo presenečenega in žalostnega, ko je slišal, da je njegov tovariš umorjen. Ko so prišli policisti in so mu stavili razna vprašanja, je ves ogorčen odgovorjal: Menda vendar ne mislite, da sem jaz ubil Zdenka, ki je bil moj najboljši prijatelj! Pozneje, ko so našli na njegovi obleki krvave madeže, pa je pripovedoval fantastično zgodbo, kako je blizu garaže srečal nekega sumljivega tujca, ki je imel krvave roke in ki je, ko je tekkel po cesti, nje prijel in vrgel na tla. Krvavi madeži so torej na ta način nastali na njegovi obleki. V zagrebški okolici pa so takrat policisti že domnili, da sta se z nekim avtomobilom vozila dva mlada fanta in je opis izdal vajenca Perackovića in njegovega še mlajšega pajdaša Vladka Parija. Ko so tega prijeli, je priznal, da sta v garaži napadla Puha in ga umorila, da bi se polastila avtomobila. Nameravala sta se odpeljati nekam v Bosno, da bi tam v gorah živela kot lovca. Ko sta se odpeljala iz mesta, sta vzela s seboj košaro s jestevinami. Starši obeh nedolnih zločencev so pošteno ljudje in so bili strašno potrti, ko so zvedeli, kaj sta sinova storila. Peracković in Pari sta imela doma cele eklade kriminalnih in pustolovskih zgodb.

DKW MOTOCIKLI
MOTORIMPORT
LJUBLJANA
TYRŠEVA 23
MILČIŠEVA 30

* Steklega volka je zadavil. Na visoki planini Jablanici se vedno volkovi napada ločeno. Kmet Osman Sulejmanović iz okolice Struge je zaradi te nevarnosti ostal sploh na planini, ker so ovce njegove edino premoženje. Poleg staja si je uredil svoje izišče. Ono noč je stajal napadli velik volk in Osman se je brez orožja vrgel na zver. Med strašno borbo je volk Osmana sicer oklal, Osmanu pa je le uspelo, da je volka zadavil. V higienskem zavodu v Skoplju so ugotovili, da je bil volk stekeci Osman in drugi pastirji, ki so se volka dotaknili, so bili takoj cepljeni proti steklini.

DOCENT
dr. JOS. CHOLEWA
se je preselil na Kongresni trg 8,
vhod Gledališka Stoba 3/I.
od 11.—12. in 2.—4. ure. — Telefon 48-57

* Dr. med. Rudolf Leskovic, zdravilski zdravnik, otvori 6. t. m. privatno prakso v Rogški Slatini v novozgrajenem hotelu »Jugoslovanski krajci«.

* Izlet k operni predstavi »Aida« na prostem v Gorico priredili »Putniki« s modernim avtokarom 16 t. m. Prijave in informacije v vseh biljetarnah »Putnika«.

* Pri sopnem okusu in vonju iz ust pomaga v polni meri Chlorodontova pasta za zobe.

Iz Ljubljane

u— Poslovilni večer divizionarja L. Tonica. Že v soboto, ko je priredila nacionalna Ljubljana odhajajočemu divizionarju g. Lazarju Tonicu poslovilni večer na vrtu »Zvezdec«, se je pokazalo, koliko simpatij uživa ta splošno priljubljeni vojaški dostojanstvenik med nami in kako težko ga bomo pogrešali. Zastopani so bili na tem večeru vsi sloji, da je bil prostori vrt mnogo premajhen. Marsikdo bi bil še rad prisostvoval lepi družabni prireditvi, pa je zmanjkalo prostora. Sobotni poslovilni večer sokolske župa Ljubljana skupaj z dobrovoljci in rezervnimi oficirji. Začetek prireditve bo ob 20.30 in bo oficirski del trajal približno do 23., potem pa bo družabni večer s plesom. Prireditelji vabijo vsa nacionalna in napredna društva da se po svojih zastopnikih udeležijo poslovilnega večera in tako pokažejo, da se zavedajo, kako težka izguba bo zadela Ljubljano z odhodom generala Tonica. Večera naj se udeležijo čim več članov nacionalnih in naprednih društev, zakaj general Tonić ni samo v častni vrsti borcev za našo svobodo, temveč je tudi podpornik in sodnik iskrenega nacionalnega udejstvovanja. Zastopniki posameznih društev, ki bi se hoteli oficirsko posloviti od odhajajočega divizionarja, naj se kot govorniki prijavijo na Taboru prireditvenemu odboru.

u— »Soča« matica vabi svoje članstvo, da se po možnosti polnoštevilno udeležijo današnjega poslovilnega večera v čast odhajajočemu div. generalu g. Lazarju Tonicu, ki bo ob 20.30 v sokolskem domu na Taboru.

u— Krajevni odbor Jadranske straže vabi svoje članstvo, da se polnoštevilno udeležijo prijateljskega večera v čast odhajajočemu div. generalu g. Lazarju R. Tonicu, ki bo ob 20.30 v sokolskem domu na Taboru.

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR

TEL. 45-60 Ljubljana - Šiška
Sv. Jerneja c. 18.

stroji — žel. konstrukcije — popravila.

u— Klub Primork pozivlja svoje članice, da se udeležijo poslovilnega večera v čast divizijskemu generalu g. Lazarju Tonicu in njegovi gospe soprogi, ki bo drevi na Taboru.

u— Kolo jugoslovenskih sester vabi ženska društva k polnoštevilni udeležbi poslovilnega večera g. divizionarja L. Tonica in njegove gospe soproge, ki bo drevi ob 20.30 v sokolski dvorani na Taboru.

u— Akademski sekcija Jugoslovenskobolgarske lige sporoča vsem udeležencem letovanja v Varni, da je iz nepredvidenih tehničnih razlogov odložen odhod iz Ljubljane. Bržkone odidemo iz Ljubljane 12. ali 15. t. m. Točen datum odhoda bo pravočasno sporočen. Udeležence vljudo prosimo, da nam oprostite ta neljub primer. Akademski sekcije ne zadene pri tem nikakrva krivda.

u— Za popravne izpite se pripravljajo dijaki in dijakinje srednjih in meščanskih šol v posebnih učnih tečajih na II. drž. realni gimnaziji, Poljanska cesta. Pouk je v dopoldanskih urah. Čim prej se dijaki prijavijo, tem sigurnejši bo uspeh. Informacije dnevno istotam pri šolskem slugi. Poučuje se tudi posamezno.

Kino Sloga — Tel. 27-30
DANES PREMIERA
vesele smehopalne komedije
FANFARA LJUBEZNI
(FANFARE D'AMOUR)
Predstave ob 16., 19.15, 21.15 ur.

Iz Celja

e— Kresovanje. Moška in ženska podružnica CMD v Celju sta priredili v ponedeljek predvečer praznika slovenskih blagovestnikov, kresovanje na Starem gradu. Med pokanjem topičev je vzplamtel na gradu močan kres, lastnik celjske tvornice »Pyrota« g. Janko Božha pa je oskrbel krascen umetni ogenj na Friderikovem stolpu. Med grajskimi razvalinami se je zbrala velika množica ljudi. Predsednik moške podružnice CMD g. dr. Bavdek je v lepih besedah očrtal pomen in namen kresovanja, nakar je množica ob kresu zapela več nacionalnih pesmi. Kres in umetni ogenj so na Masarykovem obrežju in drugod opazovale velike množice prebivalstva. Ob pokanju topičev je gorel kres tudi na hribu sv. Jožefa in raznih oddaljenih vrhovih okrog Celja.

e— Namesto venca na grob skladatelja dr. Antona Schwaiba je poklonil odvečnik g. Mirko Hočevar 100 din dijaški kuhinji v Celju, g. prof. Vinko Levičnik v Celju pa je podaril Podpornemu društvu za revne učence na drž. realni gimnaziji v Celju 50 din v spomin na pokojnega g. Andreja Gabrščaka.

e— Drzen podvig mladega fanta. V ponedeljek popoldne se je pripeljal 17letni delavec Ivan Zupanc iz Zavodne, ki je bil do Velike noči zaposlen v Westnovo tovarni v Gaberju, z avtolaksijem pred Westnovo tovarno. Hotel je v podjetje in z orožjem v roki izsiliti od tovarnarja veliko vsoto denarja. Pri vходу v tovarno pa so Zupanca zadržali in pozvali policijo, ki je fanta aretirala. Pri nem so našli veliko vojaško pištolo in nož. Fanta so izročili sodišču.

Iz Maribora

a— Pogreb dr. Milka Daneva. V ponedeljek popoldne so odbrzeli proti Gradcu trije natrpani avtobusi, ki so peljali številne prijatelje in tovariše blagovestnjega dr. M. Daneva k poslednjemu slovesu. Pokojni dr. Milko Danev je bil ves zasut v vencih in cvetju na mrtvaškem odru graškega krematorija, kjer je po končanih obredih spregovoril tople, pretresljive besede starokatoliški župnik g. Paraiska, ki je poveljeval in proslavljal pokojnikovo vrlino. Zatem so se za vedno zaprla vrata, za katerimi je plamen zajel pokojnikove zemске ostanke ter jih spremenil v prah. Pokojnemu dr. Milku Danevu ohranimo svetel spomin, globoko užalosteni soprog in brat naše globoko sočutje!

a— Kresovi so zagoreli na predvečer praznika slovenskih blagovestnikov na okoliških gričih, na Pohorju in zlasti pri Sv. Urbanu, kjer so zažgali vrli mariborski Cirilmetodari tradicionalen kres. Kresovanje so se udeležili številni nacionalni Mariborčani, ki so prebili par lepih uric ob kresu v prazničnem razpoloženju in prepovedo narodne pesmi.

Ob 16. in 19.15 uri nepreklicno zadnjikrat JEAN CRAWFORD v duhoviti satiri

POD KRINKO LJUBEZNI

Ob 21.15 uri premiera velike filmske mojstrovine iz življenja orienta, v nasl. vlogi HARRY BAUB

»SARATI GROZNI«

KINO MATICA 21-24

Znižane poletne cene!

a— Osemdesetletnico rojstva obhaja danes upokojeni profesor Gabrijel Majcen. Jublanti je dolga leta deloval na mariborskem učiteljsku in vedno je bil zgleden mentor in zaštitnik slovenskih dijakov. Bivšim njegovim dijakom bodo do konca življenja ostale v lepem spominu njegove ure slovenščine in zgodovine. Nihče ni znal tako živo prikazati zgodovine mesta Maribora in vsega slovenskega življa, kakor on. Učitelji, ki so bili v njegovi šoli, mu dolgujejo hvaležnost in zahvalo. Uspesabljali jih je za borbo in tudi za delo v svobodi. Živahno se je udeleževal tudi v mariborskih nacionalnih organizacijah. Iskreno mu čestitamo in želimo še mnogo srečnih let.

VOŠČENO namizni prti,
PLATNO, pri JAKOB LAH — Maribor.

a— Zanimiva razprava je bila večeraj dopoldne pred tukajšnjim sreskim sodiščem. Gre za obojestransko tožbo gledališkega igralca in režiserja Milana Košiča ter vpojkejnega avditorja dr. Slavka Teklića. Razprava je bila zaradi spopolnitve materiala preložena na 23. avgusta ob 9.45. Razpravo je vodil sodnik dr. Adolf Obrhan, Košiča zagovarja odvetnik dr. Pretnar, dr. Teklića pa odvetnik dr. Kukovec. Kot priti sta bili zaslišani gledališka igralca Jelka Igljčeva in gospa dr. Štorova.

a— Napad z motiko. Ko se je 38-letni Mihael Kajzer vračal v družbi nekega svojega tovariša v Kamniškem jarku proti mestu, je prišel za njim neki možki z motiko v rokah. Dvignil je motiko in zamahnil s tako silo po Kajzerjevi glavi, da se je zgrudil nezavesten na tla ter obležal v mlaki krvi. Njegov tovariš je pobegnil, Kajzerja pa so prepeljali v splošno bolnišnico, kjer že dva dni leži v nezavesti. Njegovo stanje je zelo resno. 25-letni delavec Anton Škof iz Kamniškega jarka je priznal svoje dejanje in pravi, da je Kajzerja udaril, ker je pred njegovo hišo razgrajal.

»Hollywoodski slavček« — lepa GRACE MOORE v veseli, melodijozni opereti Partner FRANCH TONE.

„SISI“

Kako se je ženil mladi cesar Franc Jožef I. in cesarica Elizabeta.

Predstavi ob 19.15 in 21.15 ur.
KINO UNION Tel. 22-21

a— Kriminal. V Mariboru se je pojavila neka »dobaviteljska kisa«, ki ji je nasledil precej mariborskih gospodinj. Dejala je, da bo preskrbela cenen in dober kis. Gospodinje so ji v dobri veri, da imajo opravka s pošteno žensko, izročile pletenke, pa ni bilo pozneje na spregled ne »trgovke s kisom« in ne pletenk. Mariborska policija išče sedaj to »trgovko s kisom«. — V stanovanje Ane Altove na Koroski cesti 116 so se splazili še nezledejeni tatovi in odnesli raznih predmetov v vrednosti okoli 600 din.

Iz Trbovelj

t— Gasilska četa za Trbovlje — Klek je priredila v nedeljo prav lepo uspelo tombolo. Nenadna popoldanska nevihta je sicer nekoliko kverila začetek prireditve. Oblak pa so se brzo razpršili in prireditveni prostor je napolnilo polno gostov iz Trbovelj in Hrastnika. Gasilcev iz Trbovelj ni bilo mnogo, ker so se odpeljali s številnimi odposlanci na gasilsko slavo na Jesenicah, zato pa je tombolo obiskalo tem večje število rudarskih rodbin. Prvi dobiček (kreditno pismo na 1500 din) je zadela žena brezposelnega delavca iz Zagorja, drugi dobiček (kolo) pa žena rudarja iz Trbovelj. Ostalih pet tombol kostrun, vreča moke, sodček vina, umivalna garnitura in koš živil) je prav tako prišlo v roke potrebnih trboveljskih delavskih rodbin. Po tomboli se je razvila živahna domača zabava ob zvokih rudarske godbe. Prebitek prireditve je zadovoljiv in se bo porabil za nabavo potrebne gasilske opreme.

t— V Trbovljah imamo nad 250 radijskih naročnikov. Njih število pa bi bilo še večje, če bi bili radijski prenos zadovoljivejši. Kljub ponovnim pritiskom posameznikov kvarijo prenos preko dneva in tudi v večernih urah prav hude in dolgotrajne motnje, ki jih je pač iskati v neobkrojenih električnih motorjih tukajšnjih številnih obrtnih podjetij. Takih motorjev je preko 60. Razmerno visoke pristojbine upravičujejo lastnike radijskih aparatov do zahteve, da pošta uprava preko svojih organov ugotovi motilce ter s primernimi ukrepi odstrani nevarne motnje. Pristojna oblastva ne smejo le zahtevati, temveč naj se zavedajo tudi dolžnosti, da izboljšajo radiofonsko službo.

t— Oltinska kopalnica je spet v obratu. Ob vročih solnčnih dnevih kar mrgoli kopalcev, ki iščejo hladu v prostornem bazenu ali pa se solnčijo na ograjeni zeleni terasi. Obisk je zadovoljiv. Včasih šteje kopališče dnevno kar sto gostov. Kljub moderni ureditvi kopališča in dobri frekvenci pa se čujejo letos pritožbe, da je voda v bazenu nečista. Temu da so krivi številni otroci, ki se kopljejo v dopoldanskih urah. Zamilsel občinskega in šolskega oblastva, da se trboveljski šolski deci preskrbi brezplačen obisk kopališča v dnevni skupinah po tri sto otrok, je gotovo pohvalna in higienska, vendar bi zaradi tega ne smeli trpeti odrasli kopalci, ki plačajo polno vstopnino. Otrokom bi bilo treba kakor druga leta odrediti dnevno nadziranje učitelja, ki naj bi gledal na mir in red. Morda bi se dalo ustreči želji odraslih kopalcev s tem, da bi se v bazenu pogostje menjala voda in se zmanjšala dnevna skupina kopajočih se otrok, ki naj bi se pred kopanjem v bazenu očistili pod prhami.

t— Redni preizkus motornih vozil za osební prevoz bo vršila posebna komisija v ponedeljek 18. t. m. in sicer: v Hrastniku pred postajo ob 6.30 h, v Trbovljah pred rudniško restavracijo ob 8. na Zidanem mostu pred Juvančičevim hotelom 9.30. K pregledu je pripeljati tudi nova vozila, ki še niso bila pregledana.

Iz življenja na deželi

DOLENSKE TOPLICE. Spomin narodnih herojev smo na Vidov dan tudi v Dolenjskih Toplicah slovesno proslavili. Že na predvečer so hišni posestniki razobestili državne zastave. V večernih urah je bilo zdravilšče lepo razsvetljeno, spuščali so rakete, narodna mladina pa je zakurila mogočen kres. Čuden vtis napravi na kopališke goste, če šolsko poslopje ni razsvetljeno, medtem ko vsak priprst posestnik in kmetovalec s hvaležno pieteto prižge sveče na svojih oknih. Na Vidovo se je brala v župni cerkvi služba božja z rekviemom, katere se je udeležila šolska mladina z učiteljsvom, zastopniki vseh uradov, sokolskega društva v civilu z znaki in precej občinstva.

VURBERK. Krajevna protituberkulozna liga je lepo izvedla v protituberkuloznem tednu svojo prireditev. Liga je s svojim priljubljenim in poštvovalnim predsednikom g. dr. Boleslavom Okolo-Kulakom, šefom tukajšnega sanatorija, z aglinima tajnicama gđ. Nado Bernotovo, učiteljico, in blagajnikom g. Tonetom Mušičem, učiteljem tukajšne šole, in celotnim odborom zaslavlila prireditev zelo spretno in s tem privabila razen okoliškega ljudstva tudi prav lepo število ljudi iz Ptujске gore, Ptuja, Maribora in od drugod, ki so prireditev dobro podprli. Spretno roke ge. Poline Okolo-Kulakove, soproge šefa zdravniškega sanatorija, naših gospa in gospodinje učiteljice so prav okusno okrasile prireditvene prostore in tudi poskrbele, da je mogel priti še tako razvajan železdec na svoj račun. Uspeh prireditve je zelo zadovoljiv. Liga podpira siromake, predvsem našo ubožno dečo, ki ji bi mogla nuditi v zimskem času vsaj najnujnejše, to je mleko in košček kruha. Našemu županu g. Petku Franju, ki vneto sodeluje v ligi, pa ne bo težavno najti primeren prostor, kjer na bi liga pripravljala potrebna okrepčila. V slogi je pomoč! — Tudi ob zaključku letošnjega šolskega leta je priredilo marljivo učiteljsvo razstavo šolskih ročnih del. Z velikim zadovoljstvom in ponosom so ogledovali starši mojstrsko dovršena dela svojih otrok. Duša takih pri-

reditve je učiteljica Kraljeva, ki prav po materinski vzgaja šolsko mladino. Razstava zasluži vse priznanje. Sploh se naša deca v šoli lepo vzgaja. Naj omenimo še, kako lepo je slišati naše male, ko ubrano pojejo pri šolskih mašah in drugih prireditvah pod vodstvom učiteljice ge. Kegljave. Našemu zaslužnemu učiteljsvu najprisrčnejša zahvala!

ZALEC. 20. t. m. je pohitel podmladek Jadranske straže na meščanski šoli v Zalcu za tri dni k našemu sinjemu Jadranu. 72 mladih stražarjev je prvič zagledalo morje in spoznalo vso njegovo veličino. Gostoljubno so bili sprejeti v domu mariborskega oblastnega odbora v Bakru in je prehitro šlo jim potekli trije sončni dnevi, ki so jih družno preleteli pri kopanju in veslanju, skupni igri in peju. Obiskali so Bakara in Kraljevico, s parnikom so se peljali na Sušak, si ogledali grad Frankopanova na Trsat, in reški zaliv. Pri povratku so obiskali tudi Zagreb in zoološki vrt v Maksimiru ter se nato ožarjenih lic vrnili v zeleno Savinjsko dolino. Vsem, ki so s svojim prispevkom omogočili izlet tudi manj premožnim, iskrena hvala!

ZA SMEH IN KRATEK CAS

Lev N. Tolstoj je na izprehodih večkrat srečal pijanega kmeta.

— Če boš tako nadaljeval, mu je nekoč dejal, se bo s teboj prav tako zgodilo, kakor z izgubljenim sinom. Tudi ta je padel, zmerom bolj padal, ker je bil zašel v slabo družbo in se vdal pijančevanju. Ko je zapil še izkupiček za plašč, je moral zastaviti svoj jopič in klobuk. In ko je šlo še to k vragu, je napravil še hlače in srajco. Šele tedaj je prišel k sebi! — Pazi se, dragi moj, da se s teboj prav tako ne zgodi!

Ganjen se je kmet poslovil od njega. Tolstoj je kmalu nato spet srečal kmeta. Zdal je bil pa možakar tako natrkan, da se je komaj še držal na nogah, se bedasto smejal in nerazložno brundal pred se. Ko je pijanček zagledal filozofa, se je ustavil in dejal:

— Očka, jaz sem tvoj nasvet poslušal. Glej, hotel sem čim prej priti k sebi in ni mi prišlo na um, da bi zapravljal srajco, ki mi je neobhodno potrebna. To ne, saj je bližja stvarca, ki mi jo je Bog dal, — moja žena. Svojo Tatjano, ki naj jo vrag vzame, sem — prodal in kakor me zdaj vidiš, sem spodobno oblečen še o pravem času le prišel k sebi!

Ko je bil kralj Edvard VII. še Waleški princ, se je nekoč udeležil v Parizu dobrodelne prireditve. Stopil je k šotoru in poprosil damo za skodelico čaja. Dama, priznana lepota, je princu potregla in ko je vprašal po ceni, odgovorila:

— Ta skodelica stane 50 frankov. Pri tem se je dotaknila roba s svojimi ustami in dodala z zmagočnim nasmeškom:

— Zdal pa stane 500 frankov!

Z dvorljivo uslužnostjo se je princ Waleški priklonil, plačal 500 frankov in dejal:

— In zdaj, prosim, za drugo čašo...

K misionarju je prišel nekoč afriški poglavar. Zeleni je biti krčen. Misionar mu je stavil nekaj vprašanj, končno pa pripomnil:

— Ne pozabite, da naša vera ne pozna množestva. Dokler nimate ene same žene, ne morete biti krščen.

Po nekaj dnevih se je poglavar spet oglašil.

— Oče, zdaj imam eno samo ženo!

Gospodarstvo

Naše gospodarstvo v maju

Narodna banka je izdala običajno mesečno statistično poročilo za mesec maj, iz katerega posamezno naslednje:

Promet na borzah. Na jugoslovenskih akcijah borz je promet sicer nazadovolj od 76 milijonov din v marcu odnosno od 44 milijonov v aprilu na 36 milijonov v maju, kar pa je bolj sezonski pojav (lani je znašal promet v maju le 28 milijonov). V prvih petih mesecih je znašal promet z efekti 231 milijonov nasproti 167 milijonov v istem razdobju lanskega leta in 102 milijonov v istem razdobju leta 1936. Devizni promet pa je bil v maju nadalje znanen in je znašal 299 milijonov nasproti 246 in 204 milijonov v maju zadnjih dveh let.

Gibanje cen. Indeks cen v trgovini na debelo se je od aprila do maja povečal za 0,8 na 80,1 točke (1926 enako 100) nasproti 72,6 v lanskem maju, 67,0 v predlanskem maju in 64,0 v maju 1935. Cene na debelo so se torej od lanskega leta povečale za 10,3%, nasproti maju 1935 pa za 25%. Indeks cen na drobno ki je izračunan na podlagi cen v desetih največjih mestih Jugoslavije, pa je narasel za 2,2 na 94,0 točke (1930 enako 100), nasproti 85,2, 83,9 in 81,3 v maju prejšnjih treh let. V primeru z lanskim majem so cene na drobno narasle za 10,3%, v primeru z letom 1935 pa za 15,6%.

Hranilne vloge. Hranilne vloge pri bankah in hranilnicah so od 1. aprila do 1. maja narasle za 74 na 11.702 milijona din in so bile za 941 milijonov višje nego pred

enim letom in za 1637 milijonov višje nego pred dvema letoma. Od povišja v primeru z lanskim letom v višini 941 milijonov odpadlo na povišanje vlog pri državnih denarnih zavodih 452 milijonov. V 20 največjih bankah v Jugoslaviji so vloge od konca aprila do konca maja narasle za 34 na 3387 milijonov (lani 3205). Pri teh 20 največjih bankah so znašala gotovinska sredstva ob koncu maja 423 milijonov nasproti 411, 327 in 273 milijonov ob koncu maja zadnjih treh let. Posojila pri teh bankah pa so od konca aprila do konca maja narasla za 43 na 4060 milijonov din nasproti 4076, 4048 in 4348 milijonov ob koncu maja zadnjih treh let. Posojila pri teh 20 največjih bankah so torej ostala zadnji dve leti skoro nespremenjena.

Povečanje prometa. Na železnih je bilo v maju natovorenih 147.000 vagonov nasproti 130.000, 114.000 in 116.000 vagonov v istem mesecu zadnjih treh let. V prvih petih mesecih je bilo na naših železnih natovorenih 474.000 vagonov nasproti 94 milijonov v lanskem maju in 55 leta, 518.000 v istem razdobju predlanskega leta in 504.000 vagonov v primeru z letom 1936. V rečni plovi opažamo malenkostno nazadovanje prometa v primeru z lanskim letom, kar je v zvezi z okolnostjo, da letos ne izvažamo pšenice. Državna rečna plovlja je zabeležila v maju 64 milijonov prevoženih tonskih kilometrov, nasproti 94 milijonov v lanskem maju in 55 milijonov v predlanskem maju.

Preokret na svetovnem trgu surovin

Ko so lani v prvem polletju na svetovnem trgu dosegle cene surovinam izredno visoko stanje, je kmalu nastopila huda reakcija, ki je imela za posledico ponovno naglo nazadovanje cen najvažnejših surovin. Vzporedno je nastopila tudi reakcija v razvoju svetovne gospodarske konjunktura. V Ameriki pa tudi v Evropi je nastopila nova depresija. V Zedinjenih državah je industrijska produkcija nazadovala za približno eno tretjino, v Evropi pa je velikim narocom za oboroževanje pripisati, da nazadovanje ni doseglo tako velik obseg, kakor v Ameriki. Od lanskega leta ko je nastopila zaradi padca cen nova depresija, so postale cene surovin predmet povečane pozornosti, saj je pričakovati, da se bo s ponovno okretnostjo cen zopet zboljšala svetovna gospodarska konjunktura.

Se vedno je bilo tako, da so potrošniki surovin v času naraščajočih cen skušali povečati svoje zaloge, v času padajočih cen pa trošiti od zaloga. Lani se je v prvem polletju industrija povsod prekomerno zalagala s surovinami, ko pa so začele cene naglo nazadovati, je pokazala veliko vzdržnost pri novih nakupih. Prekomerne rezerve od lanskega leta so že davno porabljene. Potrošniki so zadnje mesece kupovali surovine le za najnujnejšo tekočo porabo. Že v začetku leta je bilo opaziti več zaupanja v bodoči razvoj cen na svetovnih tržiščih surovin, kar je imelo za posledico, da so cene pričele narasčati. Toda ta okretnost cen je bila le začasna in se ni mogla držati, ker so obstojale še vedno znatne zaloge pri producentih, kar

velja posebno za kovine. Tako so spomladaj cene dosegle najnižje stanje. To je napotilo številne mednarodne kartele za surovine, da so restringirali produkcijo, ter jo tako spravili v sklad s tekočo najnujnejšo potrebo potrošnikov. To uravnovešanje med produkcijo in potrošnjo je šele ustvarilo podlago za novo trajnejšo okretnost cen.

Zadnje tedne opažamo na vseh svetovnih tržiščih surovin, da se cene polagoma, toda trajno dvigajo. Najznačilnejše je v tem pogledu gibanje cen na kovinskem trgu. V primeru z najnižjimi notacijami v letošnjem letu so cene najvažnejših kovinam še precej narasle, kakor je to razvidno iz naslednje primerjave tečajev na londonski kovinski borzi:

1938	baker kositer	cin	svinec
tečaj 4. t. m.	32,5	153,2	13,1
tečaj 4. t. m.	39,6	194,5	14,3

Od najnižjega stanja je cena bakra narasla za 22%, cena kositerja za 27%, cena cinke za 9% in cena svineca za 27%. Pri tem je opaziti, da se promet na londonski kovinski borzi dnevno vrši v znatnem obsegu in da nastopajo predvsem kupci iz vrst potrošnikov.

Tudi cene drugim važnim surovinam, so se v zadnjem času okrepile. Tako je n. pr. cena surovemu kavčuku v Londonu narasla v teku enega meseca od 5,56 na 7,50, in cena bombaža prav tako v Londonu od 4,37 na 5,00. V nasprotju s splošnim gibanjem cen surovinam pa vlada na svetovnih žitnih tržiščih še vedno precejšen pritisk na cene, predvsem zaradi ugodnih izglede za novo žitno letino, tako v Ameriki, kakor tudi v Evropi.

Pred obilno svetovno žitno letino

Mednarodni poljedelski urad v Rimu poroča, da je po podatkih iz posameznih držav pričakovati letos prav obilno pšenično letino. V Zedinjenih državah pričakujejo rekordno letino, ki naj bi znašala po cenitvah od 1. julija 272 milijonov meterskih stotov (1 milijardo bušjev). Tako visoke cenitve v Zedinjenih državah niso zabeležili že 23 let. Če bo pridelale res tako obilno, bodo imele Zedinjene države izvozni presežek okrog 90 milijonov meterskih stotov. Kakor je znano, so imele Zedinjene države leta 1935 in 1936 zelo slabo letino, ki je dosegla le polovico letos predvidene rekordne letine. Tudi v Kanadi pričakujejo obilno pridelavo.

Evropske izvozne države bodo imele za okrog 10% večjo letino, kakor v preteklem letu, pa tudi v uvoznih državah pričakujejo v splošnem nekoliko večji pridelavek, čeprav bo v nekaterih državah tudi manjši. Rimski institut ceni pričakovani pridelavek Evrope na okrog 450 milijonov meterskih stotov. Tako obilnega pridelaka Evropa ni imela, razen v letu 1933. Lani je znašal pridelavek v Evropi 420 milijonov meterskih stotov. Nadalje ceni rimski institut, da bi pridelavek pšenice na severni poltuti presegel letos 1 milijardo meterskih stotov, kar bi pomenilo, če ne pride do nepričakovane poslabšanja, doslej še nikoli zabeležen rekord. Letošnji svetovni pridelavek bo za 10% večji nego je bil lani, in 15% večji nego znaša povprečje od leta 1932 do 1936.

Gospodarske vesti

Enotna pšenična moka v Italiji. Iz Rima poročajo, da je na sobotni seji korporacije za žito poročal italijanski kmetijski minister Rossoni o letošnji pšenični letini v Italiji, pri čemer je poudaril, da je bilo vreme v zadnjem času ugodno. Po najnovejših poročilih in cenitvah se ceni letošnji italijanski pridelavek pšenice na 47 milijonov meterskih stotov. Po obširni razpravi, v katero je ponovno posegel tudi ministrski predsednik Mussolini, je bilo sklenjeno, da bodo bodoče v Italiji izdelovali samo dve vrsti pšenične moke, in sicer za kruh in za slaščičarske izdelke, obe vrsti pa bosta imeli dodatke 10% koruzne moke. V vsej Italiji bodo v bodoče pekli le enotni kruhi.

Povečanje glavnice družbe Trepča Mines. V nedeljski številki smo poročali, da je bil dosežen sporazum med našo državo in družbo Trepča Mines, po katerem bo ta družba zgradila topolino svinec v Zvečanu, kjer se je zavezala predelati vso svinečeno rudo, kakor tudi topolino cinke v Šabcu za letno kapaciteto 10.000 ton. Sedaj poročajo iz Londona, da je v tej zvezi angleška vlada dovolila družbi Trepča Mines povečanje glavnice za 400.000 funtov (95 milijonov din), in sicer z izdajo 1.600.000 novih delnic po 5 šilingov. Doselej je znašala glavica družbe 1.125.000

Borze

5. julija.

Ljubljanska borza danes zaradi praznika ni poslovala. V zagrebški privatnem kliringu so se nudili grški boni po 29,25 in angleški funti po 238. Nemški klirinski čeki so večeraj za malenkost popustili in so se v Beogradu trgovali po 14,9750, v Zagrebu pa po 14,99, odnosno za konec julija po 14,9250 in za konec avgusta 14,8750. Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri nekoliko prijaznejši ten-

denci nottraha 476 — 480 (v Beogradu je bil promet po 477 — 477,25). Zaključki pa so bili zabeleženi v 4% agrarnih obveznicah po 64 (v Beogradu po 61,50 — 62), v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah po 90,50, v 7% Blakrovem posojilu po 92,75 (v Beogradu po 92,75) in v 8% Blakrovem posojilu po 92,75.

DEVIZE

Curih. Beograd 10, Pariz 12.15625, London 21.6225, New York 43.265, Bruselj 74.02, Milan 22.94, Amsterdam 241.3750, Berlin 175.70, Dunaj, bankovci 31, Stockholm 111.43, Oslo 108.65, København 96.53, Praga 15.13, Varšava 82.25, Budimpešta 86.50, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 476 — 480, 4% agrarne 62.25 — 64, 4% severne agrarne 60 den., 6% beglusk 90.75 — 91.50, 6% dalm. agrarne 90 — 90.50, 7% stabiliz. 98.50 den., 7% invest. 99 bl., 7% Drž. hip. banka 99.50 den., 7% Blair 92.50 — 93, 8% Blair 97 — 97.50; delnice: PAB 226 — 231, Trboveljska 175 — 190, Gutmann 60 bl., Narodna šumska 10 bl., Sečerača Vel. Bečkerek 600 bl., Sečerača Osijek 120 bl., Osiječka Javeonica 180 den., Dubrovačka 360 bl., Oceania 850 bl., Jadranska 380 bl., Našice 530 bl.

Beograd. Vojna škoda 477 — 477.50 (477 — 477.25), 4% agrarne 61.75 — 62.50 (61.50 — 62), 4% severne agrarne 60 — 60.25 (60), 6% dalm. agrarne 90 den., 6% beglusk 91.25 den. (91), 7% invest. 98.50 bl. (98.25), 7% Drž. hip. banka 101 den., 7% Blair 92.50 — 92.75 (92.75), 8% Blair 97 — 97.50 (97.25), PAB 228.50 den. (230), Narodna banka 7320 bl.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Novogadska blagovna borza (f. t. m.). Tendencja mlačna. Pšenica 78/79 kg; baška 205 — 210; sremška 205 — 210; banatska 195 — 205; baška potiska 205 — 210; Koruza: baška 117 — 118; banatska 113 — 114. Oves: baški 180 — 185; slavonski 180 — 185. Jčmen: baški in sremski 63/64 kg 180 — 182.50. Moka: baška 300g — 320 — 330; 300 — 310; 350 — 280 — 290; 360 — 260 — 270; 370 — 185 — 195; 380 — 120 — 125. Fižol: baški, sremski v vročih 117.50 — 125. Otrobi: baški, sremski 115 — 122.50.

BOMBAŽ

+ Liverpool, 4. julija. Tendencja stalna. Zaključni tečaj: za julij 4.95 (prejšnji dan 4.90), za sept. 5.02 (4.97), za dec. 5.07 (5.03).

Jubilejni kongres čsl. učiteljstva

Praga, 5. jul. o. Zveza češkoslovaškega učiteljstva je priredila včeraj na Slovanskem otrovu proslavo 20letnice obstoja češkoslovaške republike. Na proslavi je bilo prečitano pismo prosvetnega ministra dr. Frankeja, ki se pohvalno izražal, kar dela češkoslovaško učiteljstvo razen v šoli tudi na kulturnem in političnem področju za izpopolnitve obrambne sposobnosti in splošnega razvoja republike. Jugoslovanski šolski nadzornik Dušan Pogonovič, ki so ga navdušeno pozdravili, je v svojem govoru poudarjal, da jugoslovanski narod ljubi Češkoslovaško in da bratsko sočustvuje s češkoslovaškim narodom, s katerim si je skupno priboril svobodo.

Zastopnik francoskega prosvetnega ministra J. Zaya, profesor Fabre, je poudarjal, da je Francija ponosna, ker ima Čehoslovake za svoje prijatelje. Zborovalce je pozdravil tudi delegat iz Kovna, Patras Bordkevicius.

Novi čsl. poslanik odpotoval v Beograd

Praga, 5. julija. Pooblaščen minister dr. Jaroslav Lipa, ki je imenovan za poslanika v Beogradu, se je nocoj v spremstvu svoje soproge odpeljal v Beograd, da nastopi svoje mesto.

Kralj Zogu pride na Slovaško

Praga, 5. julija. h. Albanski kralj Zogu je kupil gradič Skovari pri Topolčanah na Slovaškem in ga poklonil kraljici Geraldini kot poročno darilo. Grad sedaj preurejujejo in bo opremljen za najmodernejši komfort. Kralj Zogu in kraljica Geraldina prideta konec tega meseca na Slovaško, kjer se bo kralj Zogu udeležil tudi več lovov.

Jan Kiepura vodja varšavske opere

Varšava, 5. jul. AA. Slavni tenorist Jan Kiepura je izjavil, da bo morda prevzel vodstvo varšavske opere. Če bo ta predlog sprejel in se mu omogoči, da prebije v Varšavi vsako leto samo dva meseca, bi izvedel popolno preobnovo varšavske opere, najel nove pevce, za voditelja orkestra pa povalil Leopolda Stokovskega.

Težnje strojevodij

Beograd, 5. julija. p. Davi se je pričel kongres strojevodij, ki ga je vodil predsednik centralne uprave udruženja Drag. Jovanović. Sprejeti sta bili poročili upravnega odbora in blagajnika, nakar se je razvila zanimiva debata o strokovnih vprašanjih naših strojevodij. Vsi so se odločno izrekli proti kaznim, ki so bile uvedene pred leti. Kazni bi morale služiti kot moralno vzgojno sredstvo, v resnici pa so se spremenile v vir stalnih dohodkov, ki so ocenjeni celo že v letošnjem proračunu z zneskom pol milijona din. Posamezni govorniki so odločno nastopili tudi proti finančnim transakcijam na račun bolniškega fonda organizacije. Obširno so razpravljali tudi o stvarnem službenem napredovanju strojevodij. Navedenih je bilo nešteto primerov, v katerih morajo strojevodje s 15 in 20 let službe opravljati delo pri tovarnih ali ranžirnih vlakih, medtem ko šele 25 do 30 let stari strojevodje že vodijo stroje brzih in posebnih vlakov. Strojvodje bi se morali pravilneje razvrstiti v službi.

Napredovanja v železniški službi

Beograd, 5. jul. p. V železniški službi so napredovali uradniški pripravniki: Fedor Miklić za prometnega uradnika Marcel Steindl za upravnega uradnika. Fran Sušaršić za pomožnega vlakovodjo in Beno Pezdur za pomožnega nadzornika proge, vsi v Ljubljani.

Inž. Josip Močnik †

Ljubljana, 5. julija

Iz Maribora je prišla danes žalostna vest, da je umrl tam ljubljanski rudarski glavar g. inž. Josip Močnik, ki je bil v zadnjem času na odhodu in okrevanju v Radencih. Mnogo prezgodaj je smrt pokosila odličnega strokovnjaka našega rudarstva in človeka visoke srčne kulture.

Pokojni inž. Josip Močnik se je rodil v Idriji pred 51 leti kot sin preproste rudarske družine. Doma je študiral realko, nakar je v Pibranu absolviriral rudarsko visoko šolo. Potem je deloval dalje časa kot uradnik rudarske uprave v Bosni. Med vojno je bil na fronti hudo ranjen, po preobratu pa je nastopil važno mesto v upravnih službah v Celju. Zaradi odličnih strokovnih sposobnosti je bil poklican k državnemu rudniku v Velenje, ki ga je kot ravnatelj vodil nekaj let. Njegova zasluga je med drugim postavitev električne centrale v Velenju, ki zalaga danes velik del Slovenije z elektriko. Tokom, dolžni pa so mu tudi hvala, da je zagotovil obstanek tega rudniškega obrata. Iz Velenja se je spet vrnil v upravno službo. Na odgovornem mestu rudarskega glavarja si je v kratkem času pridobil simpatije delavcev in podjetij, kar je dosegel lahko pač samo sprčo svojega temeljitega poznavanja delavskih potreb in potreb našega rudarstva sploh. Mnogo je pripomogel k ureditvi naših najbolj perečih rudarskih problemov, da je v časih najhujše krize in bede zavladalo vsaj znosno razmerje med rudarji in podjetniki v črnih dolinah. Kot rudarski glavar v Ljubljani je služboval od junija 1935.

Inž. Josip Močnik si je s svojim delom in blagim značajem postavil najtrajnejše spomenike. Naj mu bo časten spomin, rodbini njegovi pa naše iskreno sožalje!

Imre dy ne pojde v London

Budimpešta, 5. jul. AA. Uradno odločno zanikajo vesti o bližnjem potovanju predsednika vlade Imre dyja v London. Prav tako zanikajo vse vesti, da nameravajo prihodnji teden obiskati Madžarsko tuji suvereni.

RADIO

Sreda 6. julija

Ljubljana 12: Angleški mojstri (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Pisana trata (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Magistrov trio. — 18.40: Opazuj in poskušaj (prof. Miroslav Adlešič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Iz Flotova opere »Alessandro Stradella« (plošče). — 20: Kvarter mandolin. 20.45: Koncert pevskega zbora »Ljubljanski Zvon«. — 21.30: Bolgarska pesma glasba (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Harmoniko igra g. Rudolf Pilihi.

Četrtek, 7. julija

Ljubljana 12: V poletju za odhiti (plošče). 12.45: Poročila 13: Napovedi. — 13.20: Slovanski skladatelji (Radijski orkester). — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: 10 minut zabave (slan Narod. gled. g. Fr. Lipah). — 20: Dva spetva iz Puccinijeve opere »Madame Butterfly« (ga. Zlata Gjurgjenc plošče). — 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič). — 20.30: Violinski koncert prof. Karla Rupla, pri klavirju prof. M. Lipovšek). — 21.15: Koncert Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Okrogline in veselo (plošče). — Beograd 18.05: Orkester in pesmi. — 20.30: Pester koncertni večer. — Zagreb 17.15: Orglice. — 17.30: Pesmi. — 20.30: Kakor Beograd. — 22.20: Ples. — Praga 19.25: Godba na pihala. — 20.20: Zvočna igra. — 21.30: Orkester in čelo. — 22.20: Plošče. — 22.35: Ciganska godba. — Varšava 19.30: Kitare in klavir. — 21.10: Pesta glasba. — 22.30: Plošče. — Sofija 18: Vojaška godba. 19: Narodne pesmi. — 19.30: Pevski in klavirski koncert. — 22: Lahka in plesna muzika. — Dunaj 10.30: Vedra muzika. — 12: Orkester. — 15.30: Plošče. — 19.15: Pesmi H. Wolfa. — 19.30: Instrumentalni sekstet. 20: Petje, smeh, ples. — 22.30: Kakor Stuttgart. — 24: Nočni koncert. — Berlin 19.10: Lahka glasba. — 20: Kakor Dunaj. 22.30: Iz Stuttgarta. — 24: Nočni koncert. München 19.10: Iz operet. — 20.30: Komorna glasba. — 21: Božanska umetnost. — 22.20: Plesna godba. — 24: Kakor Berlin. Stuttgart 19.10: Komedijski večer.

Zakaj Zakaj Zato, morajo trpeti dojenčki na kožnem vnetju in nadležnih izpuščajih? morajo trpeti matere, da jih pri dojenju deteta mučijo razpokane in razbolele prsi? ker matere še ne vedo za hitro in zanesljivo pomoč, ki jo nudi oboja edino

pravo rastlinsko mazilo

„OKAMA“

Dobl se v lekarnah in drogerijah, škatlica Din 8.—. Razpoložila proti predhodnemu nakazilu 10 dinarjev (tudi v znakmah): **Lekarna Mr. J. Obiak,** St. Vld na Ljubljano.

KOLESA znamke „AXO“

v prvovrstni kvaliteti in lepi izdelavi, kupite ugodno pri

H. SUTTNER, LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 6. Zahtevajte brezplačen cenik. — Ugodni plačilni pogoji!

Iz Julijske krajine

Drogovi za zastave po goriških vaseh

Pred kratkim smo že poročali o postavljanju drogov za zastave, novi akciji, ki so jo lani sprožil krajevni fašistični prvaki v Kanalu. Sedaj se je njihova inicijativa za ta novi element fašistične propagande razširila tudi na Cerkljansko in po Vipavskem.

Že pred leti so se iz nacionalno-političnih razlogov in v okviru posebnih manifestacij postavljali visoki drogovi za zastave na vseh glavnih prehodih čez mejo. Prvi tak drog je bil menda postavljen v Hetrščici. Sedaj so v Julijski krajini presadili idejo visokih drogov za nacionalne zastave z meje v sredo vasi in trgov, da bi ne ljudi za mejo, nego predvsem domače prebivalstvo vedno znova spominjali na fašistično Italijo in njen imperij.

Namera je bila, da je ljudstvo samo prispelo vsa sredstva, ki jih je bilo treba za gradnjo umetniško izoblikovanih cementnih in kamnitih podstavkov za 20 in več metrov visoke drogeve, predvsem pa za velike trobojnice, ki bodo v bodoče vihrale na teh drogovih ob vsaki svečani priliki. Blagoslovitve teh drogov se vršijo z velikimi manifestacijami. Ko so na Goriškem v juniju in zadnjem tednu blagoslovili prvo serijo teh drogov, je skoraj vsem manifestacijam osebno prisostvoval goriški prefekt v družbi ostalih zastopnikov pokrajinskih oblasti. Nekateri glavnih svečanosti so se udeležili tudi velike delegacije fašističnih organizacij iz vse bližnje in daljne sosesčine. V večjih krajih so svečanosti trajale po več ur, drugod, kakor n. pr. po vaseh okrog Kanala, se jih je zvrstilo kar 15 v pitlihi 7 urah, in pri tem so se zastopniki oblasti, kakor poročajo listi, z avtomobili prepeljali še za celih 70 km daleč iz kraja v kraj.

Obemem z blagoslovitvijo teh drogov so bile ponekod še druge svečanosti. Tako so v Gorenji vasi istočasno blagoslovili novo kapelo, v Koprivščici pri Kalu odkrili ploščo v spomin na financirca Cezarja Rasstelijsa, ki je bil pred 8 leti od neznanec ubit, v Cerklnem odkrili spomenik vojakom, ki so padli v Abesiniji, v krajih, ki pripadajo črnški občini pa so otvorili novi vodovod. Kolikor je bilo mogoče zbrati podatke iz italijanskih listov, je bilo na Goriškem v zadnjih 5 tednih blagoslovljenih 25 drogov za zastave, in sicer v Cerklnem, na Banjščici, v Fari na Soči, v Tomaževici pri Komnu, v Črničah, na Ravneh, v Selu, Gojačah, Kamnjah in Malovšah, v Potočah in Stari gori pri Dombergu pa končno preteklo nedeljo v Moriskem na Vrhu pri Kanalu, v Murovcih, Koprivščici, Levpi, Avčah, Bodrežu, Gorenji vasi, Ajbi, Doblarjih, Srednji vasi, Kambrškem in Ročanju.

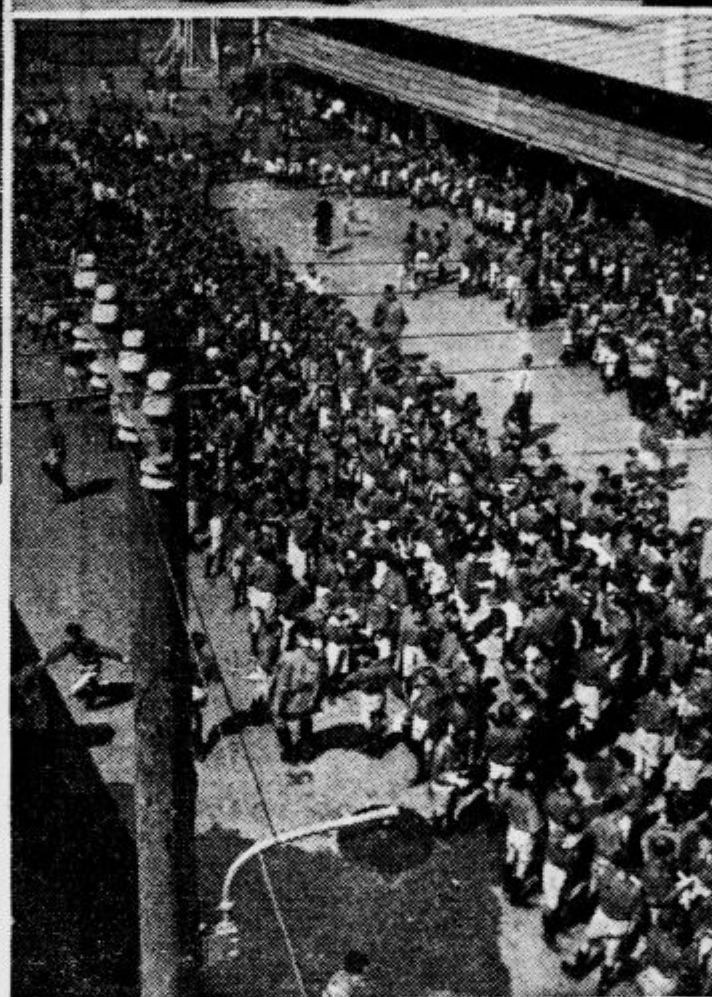
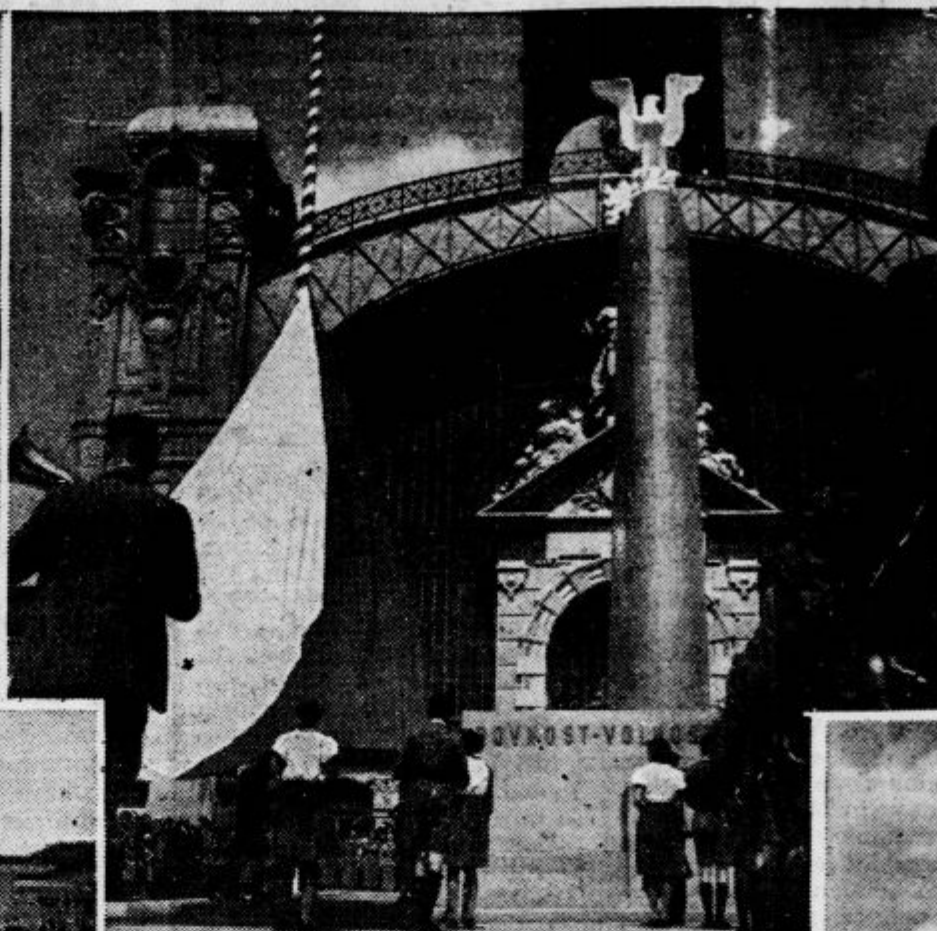
Drobne novice

Kmetiska posojilnica v Lokvi dobila komisarja. Pred dnevi je »Gazeta Ufficiale« objavila odlok, po katerem sta bila upravní in nadzorni odbor Kmetiske posojilnice in hranilnice v Lokvi na Krasu po določilih 7. poglavja zakona o kmetičih in obrtniških posojilnicah razpuščena. Inspektorat za kredit in hranilne vloge je imenoval za izrednega komisarja pri posojilnici Gastona Slatapera, za člane nadzornega odbora pa Antona Muho, Andreja Škabra in Andreja Stoparja.

Zemljiški posestniki na Reki, ki so bili prizadeji po razlastitvah v prilog vojaški upravi, so prešli te dni, kakor poroča »Vedetta d'Italia«, obvestilo, da bodo njihove zadeve v kratkem urejene ter da bodo nato takoj prejeli pripadajoče fajn odškodnine. Zemljišča, ki so jim bila odvzeta deloma že pred leti, doslej v zemljiških knjigah še niso bila prepisana na novega lastnika in zaradi tega so morali prizadeji zemljiški posestniki plačevati zanje tudi vse še zemljiške in druge davke. Sprtič vedno češči intervenciji je sedaj rešil prefekt izposloval pri vojnem ministrstvu odredbo, da se vse lastninske in davčne zadeve pospešeno uredi.

Nova podmornica. Produkcija podmornice se je v Italiji v zadnjem času zelo pospešila. Italijanska vojna mornarica si očitno ne bi rada pustila iztrgati iz rok prvenstva, ki ga ima med vsemi vojnimi mornaricami gleda na številno in tehnično opremo teh ladij. Mussolini je v svojem zadnjem govoru v senatu napovedal, da v tem Italije zlepa ne bo prekosila nobena druga sila. Dejansko splavljajo skoraj teden za tednom vedno nove podmornice iz italijanskih ladjedelnic v morje. Kakor vse kaže, pa jih še največ zgradi, v tržiških ladjedelnicah. V sredo so iz te ladjedelnice splovili novo tako edinko, ki je bila krščena za »Ema«. Podmornica je dolga 73, široka dobrih 7 m in izpodriva pri plavlvi na vodnem površju 1026, pod njim pa 1302 ton vode. Pri tem doseže brzino 18 odnosno 8,5 vozlov na uro. Njen pogonski stroji razvijajo do 2000 k. a.

Nova žrtov granata. Zadnji terek sta se odpravila na Rombon 17-letni Komarčev Tone in njegov 19 let stari tovariš Tone Leban, oba iz Bovca. Med potjo sta na lepem našla granato kalibra 37 mm. Fanta sta se polakomnila lepih denarcev, ki bi jih izkupila za železo in razstrelivo, in sta takoj skušala razstaviti granato, ki pa jima je pod udarci s kamnom eksplodirala. Leban je bil k sreči le lažje poškodovan. Komarčev je odtrgal vseh pet prstov na levici. Preden so ga spravili v goriško bolnišnico, je zaradi velike izgube krvi popolnoma oslabil. Njegovo stanje

O P O J N O S T

Levo zgoraj: Na čelu sokolske godbe odhajajo jugoslovski Sokoli s kolodvora v mesto — Zraven v sredi: Glavni vhod na sokolsko razstavo, ki se nahaja na prostoru praškega velesejja — Desno zgoraj: Starešine čl. sokolskih žup pozdravljajo udeležence, ki so prispeli s prvim jugoslovskim sokolskim vlakom

ZLETNIH DNI

Levo spodaj in v sredi: Živalino vrvenje civilistov in Sokolov za kulisami sokolskega stadiona v Pragi — Desno spodaj: Ženski in moški naraščaj stopa s strumnimi koraki na veliko telovadišče

Kraljice raketa ni več

Suzana Lenglenova, večletna svetovna prvakinja v tenisu, je umrla v 39. letu svojega življenja

V ponedeljek zjutraj ob 7. uri je umrla v Parizu komaj 39 letna bivša svetovna prvakinja v tenisu Suzana Lenglen. Trpela je na levkamiji, katero so skušali ublažiti s prenosom krvi. Navzlic prizadevanju zdravnikov, da bi jo ohranili pri življenju, je podlegla.

Suzana Lenglen je bila nedvomno najboljša igralka tenisa, kar jih je kdaj imel žen-

magala v kraljestvu bele žoge na tenišču v Bordigheri teniško igralko miss Dale. S to zmago se je začela kariera Suzane Lenglenove. Priporila si je mojstrstvo v Compiègneu in Lilleu, premagala mrs. Colstonovo ter odnesla v 12. letu svoje dobe zmago nad Elizabeto Ryamovo v Cannesu. To je bilo tik pred svetovno vojno, ki je napravila zasilen odmor tudi v razvoju sportnih panog.

L. 1919. je bila Lenglenova pozvana v Wimbledon, kjer so jo proglasili za čudo belega sporta. Potolkla je po vrsti več konkurentk, med njimi mrs. Lambert-Chambersovo, ki je ni mogel sedem let nihče premagati z raketom. Zgodilo se je prvič, da je Francozinja odnesla teniško zmago nad angleško tekmovalko. Toda najhujše jo je še čakalo. To je bilo srečanje s Heleno Willsovo l. 1926 v Cannesu. Pri tem dvoboju na belem polju je bila Suzana že telesno izčrpana, ker je komaj prebrodila hudo bolezen. Kljub temu je odnesla favorito. Ljudem pa se je pri tem zamerila in to jo je napotilo, da je opustila amatersko ter prešla med profesionalce. Angleške simpatije je bila zapravila že prej v Wimbledonu, ko je morala odpovedati obisk na angleškem dvoru zaradi angine.

Od l. 1919 do 1925 je bila Lenglenova svetovna prvakinja v tenisu in tudi pozneje kot profesionalka je hitela od uspeha do uspeha. V Ameriki, kamor je bila povabljena, je slavila pravcate trijumfe. Toda na tenišču se je ponovno poškodovala in to jo je končno prisililo, da se je odrekla sporta, ki je bil vsebina njenega življenja. Na pobudo francoske teniške zveze je še organizirala šolo za tenis v Franciji. V zadnjem času so listi poročali, da boleha in zdaj jo je resnično pobrala smrt.

ski svet. Narodila se je kot hči meščanske družine v Severni Franciji. Njen ded je bil lastnik omnibusne proge Saint Lazare-Republique. Njen oče je progo prodal in živel od rente vse dotlej, dokler ni postal manager lastne hčere v teniškem sportu. Kajti Suzana je kazala že v otroških letih v Nici, da se bo iz nje razvila kraljica tenisa. Z osmim letom je stopila na tenišče in se je s sistematično trenažo tako izpopolnila, da so jo kmalu proglasili za »teniško čudo«.

Bilo ji je enajst let, ko se je prvič udeležila javnega turnirja. Kmalu nato je pre-

„Grand Prix de France“

V nedeljo, 3. julija so se vršile avtomobilske tekme za vrvenstvo Francije, tako zvali »Grand Prix de France«. Tekmovanja so se udeležila tudi nemška tvornica Mercedes-Benz z dirkalnim avtom, ki ga vidimo na sliki. Zmagal je dirkač von Braunschitsch, drugi je bil Caracciola

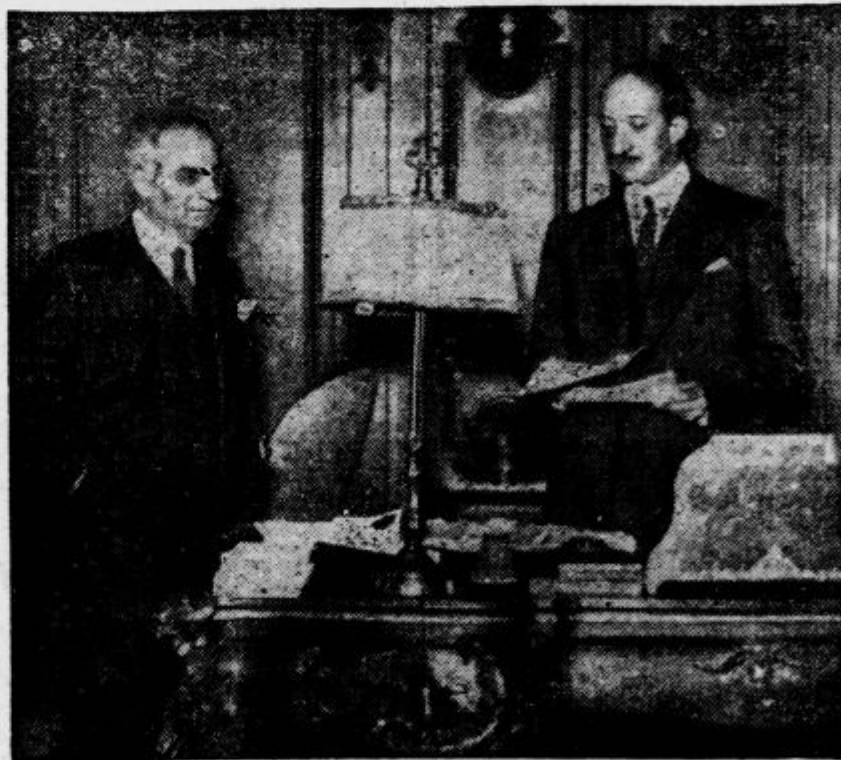

Stolica za dobro vedenje

Londonski listi poročajo o nenavadni ponudbi nekega bogatega prijatelja ljudi. Neki Anglež, ki je že leta podpiral vseučilišče v Leedsu, je odločilnim činiteljem postavil predlog, da bi se tu osnovala stolica za dobro manire. Denar za to bi dal sam na razpolago. Njegov pogoj je le ta, da bi smel sam izbrati vzgojitelja profesorja, ki naj bi slušateljem predaval o lepem vedenju.

Pol stoletja že deluje CMD, larujmo še za pol stoletja!

Podpis francosko-turške pogodbe

Turški poslanik v Parizu Sund Davos (na levi) in fr. zun. minister Georges Bonnet pri podpisu pogodbe o statusu quo v vzhodnem Sredozemlju. Francija in Turčija sta si obljubili vzajemno pomoč

Živalska idila

Bistroumna srna v okolici Brna

V nekem kraju v okolici Brna opazujejo v zadnjem času redko živalsko idilo. Pred letom dni je neki gozdni delavec izročil tamkajšnjemu gozdarskemu uradu tri dni staro srno, ki jo je našel v gozdu. Gozdarjeva žena se je zavzela za lepo žival z vso ljubeznijo, vzredila jo je in jeseni jo je izpustila. Srna ni pozabila skrbne nege, ki jo je bila deležna v tej hiši, in pozimi se je večkrat vrnila, da si je izmoledovala malo hrane. Spomladi pa je izginila v globino gozdov in se ni prikazala več. Gozdarjevi so bili nanjo že skoraj pozabili, ko so nekega jutra zaslišali čudno piskanje. Gozdar je pogledal, kaj je, in je našel v gozdu srnjačka. Kakšnih sto metrov daleč je bila samica, ki je izginila, čim je zagledala gozdarja. Ker se do večera ni vrnila, so srnjačka odnesli v hlev, kakor

pred letom dni njegovo mater, in gozdarjeva žena je poskrbela zanj. Od časa do časa se samica sedaj vrača, da pogleda, kaj je z njenim mladičem, izgine pa vedno znova hitro v gozd, da bi ne mogel z njo. Pametna žival se spominja očitno svoje lepe in varne mladosti in zaupa tudi svojega mladiča ljudem. Srnjačka redi sedaj s kravjim mlekom, dokler ne pride nekoč njevojga mati ponj in ga odvede v gozd.

Kanadska vas zgorela

V kanadski provinci Quebec je zgorela naselbina St. Luc. Požar je uničil 30 hiš. Šest hiš in cerkev so obvarovali ognja na ta način, da so sosedne objekte razstrelili z dinamitom.

Nepotrebni naočniki

Ljudje z zdravimi očmi bi se morali izogibati zaščitnih naočnikov, če si hočejo ohraniti nepokvarjen vid

Temnobarvni naočniki zoper sonce so danes zelo priljubljeni in to čedalje bolj. Celo ob dnevih brez sonca srečujemo ljudi s takšnimi naočniki.

Z zdravniškega vidika je treba k temu povedati, da gre za razvado, ki ni brez nevarnosti. Ultravijolični žarki sicer lahko kvarno vplivajo na očesno tkivo, vendar pa se dogaja to običajno le tam, kjer je sončna svetloba še posebno huda, n. pr. v visokem gorovju in ob vodovjih. V splošnem pa je

sončna luč naravno dražilo in zato tudi neškodljivo.

Zaščitni naočniki nam ne zmanjšujejo samo razgleda, temveč povzročajo tudi naraščajočo občutljivost oči za svetlobo, tako da so nam po daljši rabi potrebni čedalje temnejši naočniki. V primerih vnetja v veznem tkivu in v mrežnici oči so takšni naočniki seveda potrebni, toda ljudje z zdravimi očmi bi se jih morali izogibati kolikor mogoče, da ne bodo utrpeli trajne okvare vida.

Guma iz karbida

Industrijski preizkuševalni urad v Oskai sponoča, da mu je po novem postopku uspelo prideliti gumo iz karbida, to je sirovine, ki jo ima Japonska v velikanskih množinah na razpolago. Umetni kavčuk iz karbida je po kakovosti baje neprimerljivo boljši nego naravni proizvod. Cena je pa nekaj višja nego naravnemu kavčuku.

Najdaljša telefonska proga

Ljudski komisariat za pošto in brzojav v Rusiji je začel graditi direktno telefonsko zvezo Moskva-Habarovsk. To bo najdaljša telefonska proga na svetu. Del telefonskega voda od Moskve do Irkutskaja (3430 km) je že položen.

A NEKDOTA

Skladatelj Händl je bil v Londonu gost tvojitega lorda, ki je veljal za izbornega poznavalca vin. Lord je velel prinesiti skladatelju na mizo najboljšo starino. Ko je bilo vino pred Händlom, ga je vprašal: »Kaj se vam ne zdi, da ta kapljica navduši človeka kakor kakšen oratorij?«

»Oče je temu tako, potem naj ga le pri-

nese na mizo še več, je odvrnil Händl, kajti oratorij brez velikega zbora je neizvedljiv.«

VSAK DAN ENA

»Draga ženička, prosim te, odženi mi vendar čebelo, ki me neprestano pika...«

NAPOLEONOVA TAJNA LJUBEZEN

Zgodovinski roman

»V spremstvu grofa Neipperga, svojega častnega kavalirja.«

Marija Walewska neopazno vzdihne. »O tem nisem nič slišala, sire. Ko sem šla v Livorno na ladjo, so govorili, da misli cesarica v najkrajšem času obiskati svojo parmsko vojvodino.«

»Razumem... Biti hoče bliže pri meni,« de Napoleon. »A zakaj ne odgovarja na moja pisma?«

Globoko sočutje se polasti Marije Walewske. Naj ostane v tej veri! Nikoli naj ne zve resnice! In govori in si izmišlja z vsem svojim tenkočutjem, z vso svojo ljubeznijo.

Cesarica živi v schönbrunnskem gradu zelo samotno življenje. Njen sin je zmerom pri nji. Izmed svoje francoske okolice je smela obdržati v službi vse, ki so hoteli ostati. Rimski kralj je lep in zdrav. Vesel je, bister in mnogo govori o vas. Zdaj se začnejo učiti črk...«

Gladko kramlja o igrah malega princa. Ko pripoveduje o nedolžnem otroku, se ji zdi tudi govorjenje o materi lažje. Napoleon je od teh podrobnosti kar navdušen in si jih vtiska v spomin. Dolgo časa bo živel ob njih...«

Ko Marija Walewska umolkne, reče še enkrat: »Vsa moja pisma so ostala brez odgovora. Ali jih cesarica ne dobi v roke? Pritožil sem se nje-«

nemu stricu, velikemu vojvodi toskanskemu, a na žalost zaman.«

»To je zato, ker avstrijska vlada zadržuje vašo pošto. Saj veste, da vas Metternich mrzi, in cesar Franc je tako šibke volje...«

»Torej misliš, Marie, da cesarica še kaj čuti zame?«

»Kako bi moglo biti drugače, sire?«
Mariji Walewski glas nekoliko zadrhti pri tem odgovoru. A Napoleon tega v svoji radosti ni opazil.

V šotoru se je še bolj stemnilo. Zrak je dušič. Mahoma švigeta dva kratka bliska in skoraj v istem trenutku zabobni grom. Napoleon stopi k vhodu. Marija Walewska vstane za njim. Težki oblaki se pade po nebu. Drevesa ječijo v silnem viharju. Posamez padajo prve težke kaplje na prašno pot. Nato se ulije mrzla ploha. Marija Walewska si drgetaje zategne plašč tesneje okrog ramen.

Vrtna se v šotor, po katerem prasket dež.

»Kakor da bi bobni brčali,« zamišljeno reče Napoleon.

Po večerji v Eremitaži sta sama v siromašni sobici, kjer naj Marija Walewska spi. Sedita za mizico, na kateri brli sveci. Napoleon se nagne k Mariji in reče tiho, čisto tiho:

»Kar ti zdajle zaupam, ne sme zvedeti živa duša. A tebi moram povedati. Sklenil sem, da se vrnem v Francijo.«

»Da se vrnete v...«

»Mar si misliš, da se bom vdal v usodo? Ali naj

se zadovoljim s tem, da vladam v Portu Ferraju, ko sem nedavno tega še vladal v Parizu? Rajši bi umrl. Smrti me ni strah. A tega življenja tukaj ne bi mogel prenašati. Spet hočem stopiti na svetovno prizorico, in ne zaradi sebe. Sam sem se postaral; moja slava je utrjena. Če bi mislil nase, bi šel v Ameriko in tam preživel ostanek svojega življenja kot plantažnik... Ne: iztrgati hočem Francijo tem ničvrednejšem, ki jo onečastajo, in vrniti svojemu sinu krono, ki sem mu jo namenil...«

Marija Walewska molče posluša. Samo za nekaj ur je bil njen nemir potolažen. Napoleon spet sili v valove. Kam ga bo neslo? K novi slavi in novim zmagam ali na morišče?

»Zapustil bom ta otok. Kdaj, še ne vem. Podjetje je težavno; treba ga je pripraviti. Nevarnosti se zavedam, vem pa, da ne presegam svojih moči. Sreča me je nekoč zapustila; a zanesljivo pričakujem, da se vrne ob mojo stran. S svojim mečem, svojimi Poljaki in svojimi grenadirji se poslovim od Elbe. Da pošljejo polke proti meni? Z razgaljenimi prsi jim stopim naproti, in videla boš: vsi vojaški pomečejo puške proč. Vidiš, dete, med maršali in ministri, ki sem jih storil to, kar so, in ki jim je samo do tega, da bi mirno živeli pod brezčastnim žezlom Bourbonov — med temi utegnem imeti sovražnike. Toda vodje ne pomenijo mnogo. Množica malih je tista, ki odloča. In ta je zame. Sama si rekla, da je tako. Armado imam, ki od srda trepeče pod sramoto, ki so ji jo prizadejali rojalisti. Ljudstvo imam, ki ga hočejo pahniti nazaj v suženjstvo predrevolucijske dobe. Prej sem omahoval. A ti si me potrdila v mojem namenu. Čutim, da Francija

koprni po meni. Samo da stopim na njeno obalo, pa poleti moj orel od stolpa do stolpa, tja do stolpov Naše Gospe!«

»Ali, sire,« krotko reče Marija Walewska, »kaj bo storila Evropa? Vsi zavezniški vladarji so že zbrani na Dunaju, in njih vojske so pripravljene. Padli bodo po vas, preden se utegnute pripraviti na spopad.«

»Vladarji!... Ko me bo Francija vriskaje pozdravljala, se bodo dvakrat premislili začetni novo, drago in nevarno vojno. Saj že tako nimajo svojih narodov zanesljivo na uzdi... In razen tega je bil car moj prijatelj. To lahko spet postane. Franc Avstrijski je moj tast. Prusija se bo uklonila. Ostane samo Anglija... Da, moja večna, neutrudljiva sovražnica... A to pot se pokažem svetu v novi podobi in ga osupim s svojo zmernostjo. Vsej Evropi zakličem: »Ali hočete mir? Zdaj sem vladar, ki se upira na ustavo in spoštuje obstoječe meje... Ali hočete vojno? Tedaj zakurim na celini ogenj, tako strašen, da vsi poginete v njem... Odločite se!... Ne dvomi o tem, Marie... Vsi ti ljudje so od dvajsetih let vojevanja utrjeni in se ne bodo upali dvigniti rok zoper Napoleona, ki je zmogel vsega...«

Marija Walewska sklene roke. Občudovanje in strah se borita v nji. Zmerom je verovala v Napoleona, še tedaj, ko je bil premagan. In ta govor naj ne bi pregnal njenega strahu?... Vendar, kar koli si prigovarja, strah zmaga. »Ali ni prežgodaj za uresničenje takega načrta?« oporeče Napoleonu. »Ali ne bi bilo bolje, da še počakate?«

domače prvovrstno motorno olje za motokicla s primerno kompresijo

- 1 je zanesljivo olje ker je njegov
- 2 "film" kot elastična blazina, zato
- 3 poveča kompresijo in s tem
- 4 poveča brzino motorja
- 5 ne odpove niti pod najtežjimi okoliščinami

MOTOKIKLISTI! Za svoje motorje kupujte le »INDIANOL«
Zadovoljni boste! — V Ljubljani je glavna zaloga pri tvrdki **IGN. VOK — Tavčarjeva ulica**

MALI OGLASI

Služba dobi
Beseda 1 Dln. davok 3 Dln. za šifro ali dajanje naslova 5 Dln. Najmanj 1 mesec 17 Dln.

Natakarica
pridna in poštena, dobi takoj stalno mesto. Mestni trg št. 13. 16103-1

Brivski pomočnik
starejši, samo dober in hiter delavec — dobi stalno službo s takojšnjim nastopom pri Novak, Maribor. 16099-1

Sofer
dobi mesto kot družinskih za avtomobil. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Letovščice«. 16106-1

Frizerko
prvovrstno moč in mlajšega pomočnika, sprejme takoj. M. Mežanov, Bled. 16073-1

Modistko
sprejemam za stalno. Ponudbe pri firmi Sedei - Strnad. 16077-1

Vzgojiteljica
z maturo real. gimn. sprejemam 3 srednješolskim otrokom. Prednost imajo one, ki so že službovale in ki obvladajo nemški jezik. Nastop 1. sept. Ponudbe pod »Goli — pošto letišče Sv. Janez ob Bohinju. jez.« 16058-1

Hlapca
zanesljivega, za h konjem, sprejemam takoj. Spritzer Matija, Stara žaga p. Crmošnjice. 16092-1

Družabnika (co)
bi sprejela manufakturna trgovina v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veliko poznanje«. 16089-1

Frizerka
dobra moč, dobi stalno službo. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši. Bog. Juvanc, frizer, Ribnica, Dolenjsko. 16014-1

Natakarico
sprejme, čedne in priključne zunanosti, sprejme takoj boljša gostilna v Ljubljani. Nadaljnja pojasnila v trgovini Štefan Mencinger, Smartinska c. 10. Lj. 16097-1

Službe išče

Pekovski pomočnik
mlad, priden, pošten, dober delavec, ki bi event. tudi raznal kruh, išče službo v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Rad delam«. 16101-2

Bivša državna uradnica
prosi za mesto kjerkoli — najraje v pisarni. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zelo vestna 600—700«. 16104-2

Gospodična
išče mesta blaginje. — Položi 30.000 din kavic. Ponudbe pod »Grem povsod« na ogl. odd. Jutra. 16088-2

Vajenci (ke)
Beseda 1 Dln. davok 3 Dln. za šifro ali dajanje naslova 5 Dln. Najmanj 1 mesec 17 Dln.

Vajenca
sprejemam takoj v trgovino s mešanim blagom v večjem kraju na deželi. Vsa oskrba v hiši, prednost s mešanč. sk. foto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zdrav in pošten vajenca«. 16072-44

Brivski vajenec
z 2 in pol letno učno dobo, želi spremeniti službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16080-44

Fant
16 let star, zdrav, močan, pošten staršev. — se želi učiti trgovine z vso oskrbo v hiši. Cenj. dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Trg. učence«. 16094-44

Pouk

Ponavljalni tečaj
za srednje (meščanske) šole se vrši pri prof. dr. L. Rožmanu, Ljubljana, Blewsova c. 5 od 10. VII. do 20. VIII. 15538-4

Potniki

Potnike (ce)
sprejemam. Potreba manjši kapital. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Dobro zaslužke«. 16107-5

Zastopnik
išče hiše tekstilne stroje, ki bi jih zastopal proti proviziji. Potuje z lastnim avtom. Dopise prosi na: Franjo Lechner, Vinkovci. 16074-5

Potniku
obiskovalcu ljubljanskih spekerstov in potniku počeš. sk. in spekerstov bi dal dobro idoe pred mete proti proviziji v prodajo. Ponudbe s referencami na ogl. odd. Jutra pod »Dobro zaslužke«. 15815-5

Med mestom in deželo
posreduje Jutrova mali oglašnik

Prodaj

2 Wertheim
blagajni za pisarno ali dom, zelo po ugodni ceni prodam. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16082-6

Moderen inventar
za brivnico, ogledala, umivalnike, fotelje itd. ugodno prodaja ABC, Ljubljana, Medvedova c. 8. Telefon 24-44 poleg Gor. kolodvor. 16093-6

Salonske garniture
baročne, biedermeier, benediktinske, empire, obložena z bisernim matico, klub garniture — ugodno naprodaj »Pri Makedoncu, Kolodvorska ulica. 16096-6

Mizarji!
Stavbo in pohištveno okrožje razno orodje it. dobite po nizkih cenah v železnici. FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska c. 1. 15083-6

Trgovci, gostilničarji in pekarnice
prodaj stelaže, pulte, ogledala in več lesenih skodeli po zelo ugodni ceni. — P. Magdič, Aleksandrova c. št. 12. 15637-6

Akvarij
in več sto različnih eksotičnih rib prodam na Emonski cesti 10, Ljubljana. 15904-6

Oblučila
Uniforma za rez. častnika ugodno naprodaj. Ponudbe pod šifro »Rezervni na ogl. odd. Jutra. 16070-13

Glasbila

Klavir
prvovrstne znamke samo malo rabljen, poceni naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Stingele«. 16093-26

Šivalni stroji
na električno pogon znamke »Phoenix« 20 komadov, — ugodno naprodaj. Ponudbe na podružnico Jutra Celje pod »Phoenix«. 16109-29

Ekscenter preša
malo rabljena, pritisk kg 60.000, hub 80 mm. Frikcijska preša, pritisk kg 120.000, vreteno 120 mm, poceni naprodaj. Ponudbe na Interreklam d. d. Zagreb, Masarykova 28, pod številko »486-12«. 16071-29

Auto, moto

BSA motor
500 cc, v izvrstnem stanju prodam. Ogled med 12—14. Misičeva cesta 23, prtlj. 16076-10

BMW limuzina
6 cilindrov, 4-sedežna, km 18.000, od l. 1936. v najboljšem stanju, poceni naprodaj. Vprašati pri Komar, Ljubljana, Tyrševa c. 30. 16062-10

Kapital

2000 din posojila
iščem kratkoročno proti visokim obrestim. Obresti plačam naprej. Ponudbe pod »2000« na ogl. odd. Jutra. 16087-16

Hranilne knjižice
3% OBVEZNICE VREDNOSTNE PAPIRJE VOJNO ŠKODO vsovalne po najvišji ceni in akcijam uplaku Koncesionarna trg. agencija za bančne posle AL. PLANINSEK, Ljubljana, Beethovnova 14. Telefon 33-10. 220-16

V najem

Weekend
iščem v najem v bližini Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Preko poletja«. 16069-17

Gostilno
oddam v najem proti nizki ceni in t. o. p. v. — takoj vsled nesreče. Tavčar, Gorenji Logatec. 16078-17

Gostilniški prostori
v Kolodvorski ulici v Ljubljani se oddajo v najem s 1. avgustom. — Lokali so uporabni tudi v druge vrste. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »33«. 15699-17

Lokali

Izložbe
na Mestnem trgu v pasaji s stranskim lokalom, oddam. Poizve se pri Tehna, Mestni trg 25. 16084-19

Naročniki JUTRA
so zavarovani za 10.000 Din.

Prehrana

Dosmrtno oskrbo
dobi, kadar posodi 25.000 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16083-14

Izgubljeno

Gospa
iz Gajev, ki je prinesla v nedeljo modro papigo in Gerzinič, naj isto odda proti nagradi v Gajevi 8, III., levo. 16090-28

INSERIRAJTE V JUTRU

FRANC JEGLITSCH
TRGOVEC IN GOSTILNICAAR

v ponedeljek 4. t. m. previden s tolažili sv. vere po dolgi težki bolezni preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes 6. julija ob pol 17. uri v Slivnici na tamkajšnjem pokopališču.

Rače-Fram, Slivnica, dne 5. julija 1938.

BETI JEGLIČ, soproga; FRANC in KARLA, otroka ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Za številne dokaze iskrenega sočutja, ki smo ga bili deležni ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta itd. gospoda

JOŽETA SMREKAR
DOLGOLETNI BLAGAJNIK SREJA MARIBOR d. br. SLOV. KONJICE

izrekamo svojo najglobljo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo oč. duhovščini, gg. zdravnikom: prof. Busavljeviću iz zagrebške klinike, gosp. prim. Lutmanu in posebno g. dr. Kržetu iz Maribora za njihov trud, uradništvu sreskega načelstva v Mariboru za cvetje in vence, g. Kokalju za poslovilne besede, Sokolskemu društvu in pevskemu društvu iz Radvanja ter vsem, ki so ga v tako častnem številu spremljali na njegovi zadnji poti in mu podarili toliko cvetja na grob.

MARIBOR, dne 5. julija 1938.

ZALUJOČA SOPROGA IN SIN

Posest

Hiša
z mizarso delavnico in lepim stanovanjem z električno oprejo v najem, event. prodam. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Tige«. 16108-20

Stanovanje

Dvosob. stanovanje
z vsem komfortom, oddam za 1. avgust. 800. Trdinova ulica 5. 16102-21

Dvosob. stanovanje
oddam v centru. Več v ogl. odd. Jutra. 16068-21

Dvosob. stanovanje
brez pritlik, ugodno oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16091-21

Dvosob. stanovanje
v centru mesta, II. nadst. oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16034-21

Stanovanja

Opremljeno garsoniero
ali opremljeno eno- ali dvosobno stanovanje s kopalnico, zaseben vhod, mirna lega blizu gl. kolodvor. — išče za takoj za 2—3 mesece boljši starejši par brez otrok. — Ponudbe do 12. t. m. na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mire«. 16026-21a

INSERIRAJTE V JUTRU

IZGUBLJENO

PREHRANA

DOSMRITNO OSKRBO
dobi, kadar posodi 25.000 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16083-14

Izgubljeno

Gospa
iz Gajev, ki je prinesla v nedeljo modro papigo in Gerzinič, naj isto odda proti nagradi v Gajevi 8, III., levo. 16090-28

INSERIRAJTE V JUTRU

IZGUBLJENO

PREHRANA

DOSMRITNO OSKRBO
dobi, kadar posodi 25.000 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16083-14

Izgubljeno

Gospa
iz Gajev, ki je prinesla v nedeljo modro papigo in Gerzinič, naj isto odda proti nagradi v Gajevi 8, III., levo. 16090-28

INSERIRAJTE V JUTRU

IZGUBLJENO

PREHRANA

DOSMRITNO OSKRBO
dobi, kadar posodi 25.000 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16083-14

Izgubljeno

Gospa
iz Gajev, ki je prinesla v nedeljo modro papigo in Gerzinič, naj isto odda proti nagradi v Gajevi 8, III., levo. 16090-28

INSERIRAJTE V JUTRU

Soba odda

Samostojna gospa
odda sobo starejšemu boljšemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16075-23

Sobe išče

Dama
išče sobo in dietetično hrano v višinskem letovšču na Gorenjskem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dietna važna«. 16027-23a

Prazno sobo
s štedilnikom ali brez išče samostojna udova. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod Veliko oddatno. 16081-23a

Lepo čisto sobo
v centru, s souporabo kopalnice pri dobri družini, išče miren in soliden gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »15. julij«. 16098-23a

Prehrana

Dosmrtno oskrbo
dobi, kadar posodi 25.000 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16083-14

Izgubljeno

Gospa
iz Gajev, ki je prinesla v nedeljo modro papigo in Gerzinič, naj isto odda proti nagradi v Gajevi 8, III., levo. 16090-28

INSERIRAJTE V JUTRU

IZGUBLJENO

PREHRANA

DOSMRITNO OSKRBO
dobi, kadar posodi 25.000 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16083-14

Izgubljeno

Gospa
iz Gajev, ki je prinesla v nedeljo modro papigo in Gerzinič, naj isto odda proti nagradi v Gajevi 8, III., levo. 16090-28

INSERIRAJTE V JUTRU

IZGUBLJENO

PREHRANA

DOSMRITNO OSKRBO
dobi, kadar posodi 25.000 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16083-14

Izgubljeno